

Publiek raadplegingsdocument

(PRD)2409

16 juni 2022

te weten

Ontwerpbeslissing tot vaststelling van de gedragscode houdende de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en houdende de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, en tot goedkeuring in dat kader van het voorstel van Elia van aansluitingsprocedures op het transmissienet

VOORAFGAANDE OPMERKING

Alle raadplegingen zijn onderworpen aan de bepalingen van het huishoudelijk reglement van het directiecomité van de CREG. Dit geldt ook voor de behandeling en de bekendmaking van de ontvangen opmerkingen. Het huishoudelijk reglement en de wijzigingen eraan werden respectievelijk gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 14 december 2015 en van 12 januari 2017. Meer informatie en de links naar de publicaties vindt u [hier](#).

OVERZICHT

Onderwerp:

De CREG is, met ingang vanaf 1 september 2022, bevoegd om een gedragscode vast te stellen bedoeld in artikel 11, §2, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt. Deze gedragscode bevat de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake het verstrekken van ondersteunende diensten en toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.

Wat betreft de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet onderzoekt de CREG het voorstel dat op 16 mei 2022¹ werd ingediend bij de CREG door Elia Transmission Belgium NV ("Elia"), en dit ter goedkeuring door de CREG wat betreft het deel "aansluitingsprocedures". De CREG consulteert de netbeheerder en de marktpartijen over haar beoordeling van het voorstel van Elia en de wijzigingen die ze daaraan wenst aan te brengen.

Wat betreft de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake het verstrekken van ondersteunende diensten en toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, heeft de CREG zelf een ontwerp opgesteld waarover zij de netbeheerder en de marktpartijen thans consulteert.

De eerste versie van de gedragscode beoogt in eerste instantie een opsplitsing te verwezenlijken ten aanzien van het koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe (hierna "het huidige technisch reglement"), en dit in uitvoering van de wet van 21 juli 2021 die het wettelijke kader terzake in de elektriciteitswet heeft gewijzigd. Inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de bepalingen opgenomen in het huidige technisch reglement werden doorgevoerd in verband met "gedeelde aansluitingen", "substantiële modernisering" en "de procedure voor de eenzijdige opzegging van de aanduiding als toegangshouder en evenwichtsverantwoordelijke in geval van wanbetaling". Voor deze aspecten was ondertussen gebleken dat een inhoudelijke update van de regeling nodig was.

Aangezien deze opsplitsing nodig is teneinde de naleving van de Europese regelgeving te verzekeren, dient zij zo snel als mogelijk tot stand te komen vanaf 1 september 2022. Dit neemt niet weg dat de gedragscode van de CREG inhoudelijk verder kan evolueren, zelfs op vrij korte termijn na vaststelling van de gedragscode versie 01, om een gepast antwoord te bieden op de noden van de markt.

¹ De Nederlandstalige versie van het voorstel werd ingediend op 16 mei 2022; de Franstalige versie van het voorstel, met een correctie van de Nederlandstalige versie, werden ingediend op 3 juni 2022.

De CREG organiseert bij deze een openbare raadpleging over haar ontwerpbeslissing, met als bijlage haar ontwerp van gedragscode (bijlage 1), alsook het voorstel van Elia met de wijzigingen die de CREG daarin beoogt aan te brengen aangeduid door middel van “track changes” (bijlage 2). Het ontwerp van gedragscode (bijlage 1) bevat derhalve enerzijds het voorstel van Elia, zoals gewijzigd door de CREG (zonder “track changes”), en anderzijds de delen van de gedragscode die de CREG rechtstreeks vaststelt (niet op voorstel van Elia). Eveneens wordt, louter ter informatie en als hulpmiddel voor de marktpartijen om de opsplitsing met het huidige technisch reglement te begrijpen, de informele opdeling besproken met de Algemene Directie Energie, die het uitgangspunt vormt voor de ontworpen gedragscode, toegevoegd (bijlage 3).

Modaliteiten voor opmerkingen:

1) Raadplegingsperiode:

Deze raadplegingsperiode bedraagt 6 weken en loopt af op 28.07.2022 om 23.59 CET inbegrepen.

2) Vorm voor indiening van opmerkingen:

- **Uitsluitend** per e-mail aan consult.2409@creg.be

In geval de respondent van mening is dat zijn antwoord vertrouwelijke informatie bevat, dient deze informatie nauwkeurig en ondubbelzinnig als vertrouwelijk te worden aangeduid in het antwoord. Tevens dienen in dit antwoord de redenen voor de vertrouwelijkheid alsook het mogelijke nadeel of de mogelijke schade die de respondent meent te kunnen lijden indien toch tot publicatie van de vertrouwelijke informatie zou worden overgegaan, te worden opgegeven. Indien de respondent (andere dan een natuurlijke persoon) een geldige reden meent te hebben om zijn naam niet onthuld te zien, motiveert hij dit in zijn antwoord.

3) Contactpersoon en/of contactgegevens voor inlichtingen:

Sofie Van den waeyenberg, +32 2 289 76 59, consult.2409@creg.be

Myriam Roobrouck, +32 2 289 76 20, consult.2409@creg.be

RAADPLEGINGSDOCUMENTEN :

Ontwerpbeslissing 2409 en bijlagen

Ontwerpbeslissing

(B)2409

16 juni 2022

Ontwerpbeslissing tot vaststelling van de gedragscode houdende de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en houdende de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, en tot goedkeuring in dat kader van het voorstel van Elia van aansluitingsprocedures op het transmissienet

Artikelen 11, §2, 15, §1, eerste lid, en 23, §2, tweede lid, 46° tot 48°, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. WETTELIJK KADER.....	3
2. ANTECEDENTEN.....	7
3. RAADPLEGING	8
4. CONTEXT OPDELING TEN AANZIEN VAN HET TECHNISCH REGLEMENT	8
5. TOELICHTING	10
5.1. Boek 1 – Algemeen.....	10
5.1.1. Titel 1.1 – Definities en toepassingsgebied	10
5.1.2. Titel 1.2 – Basisbeginselen.....	11
5.1.3. Titel 1.3. Informatie, voorzorgen met het oog op het bewaren van de vertrouwelijkheid, openbaarheid	13
5.1.4. Titel 1.4. Uitvoering van de taken en opdrachten bedoeld in deze gedragscode op de uitrustingen, goederen en installaties.....	13
5.1.5. Titel 1.5. Formaliteiten	13
5.2. Boeken 2 tot 7 – Voorstel van Elia van de voorwaarden voor aansluiting op en toegang tot het transmissienet.....	14
5.2.1. Vooraf.....	14
5.2.2. Analyse van het voorstel van Elia van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet	14
5.2.3. Conclusie betreffende het voorstel van Elia.....	31
5.3. Boek 8 – Voorwaarden voor het verstrekken van ondersteunende diensten.....	32
5.3.1. Vooraf.....	32
5.3.2. Voorwaarden voor het verstrekken van ondersteunende diensten in het algemeen..	33
5.3.3. Voorwaarden voor het verstrekken van balanceringsdiensten	33
5.3.4. Voorwaarden voor het verstrekken van blindvermogensdiensten.....	36
5.3.5. Voorwaarden voor het verstrekken van hersteldiensten	38
5.3.6. Voorwaarden voor het verstrekken van beschermingsdiensten	39
5.4. Boek 9 – Voorwaarden voor toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur met inbegrip van capaciteitstoewijzing en congestiebeheer	40
5.5. Boek 10 – Permanente dialoog met de marktoperatoren in het kader van de in deze gedragscode behandelde onderwerpen	42
5.6. Boek 11 - Slotbepalingen.....	43
6. CONCLUSIE	45
BIJLAGE 1	46
BIJLAGE 2	47
BIJLAGE 3	48

INLEIDING

De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) stelt hierna de gedragscode vast bedoeld in artikel 11, §2, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt. Deze gedragscode bevat de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake het verstrekken van ondersteunende diensten en toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer (hierna: de “gedragscode”).

De CREG onderzoekt in dat kader het voorstel van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet dat werd ingediend bij de CREG door Elia Transmission Belgium NV (“Elia”), en dit ter goedkeuring door de CREG wat betreft het deel “aansluitingsprocedures”.

De Nederlandstalige versie van het voorstel werd ingediend op 16 mei 2022; de Franstalige versie van het voorstel, samen met een aanpassing van de Nederlandstalige versie, werden ingediend per brief van 3 juni 2022.

De gedragscode wordt in bijlage 1 van deze ontwerpbeslissing toegevoegd. Het voorstel van Elia, zoals ingediend door Elia samen met een begeleidende nota, alsmede de versie met wijzigingen vanwege de CREG (aangeduid via track changes), worden in bijlage 2 van deze ontwerpbeslissing toegevoegd. Eveneens wordt, louter ter informatie en als hulpmiddel voor de marktpartijen om de opsplitsing met het technisch reglement te begrijpen, de informele opdeling besproken met de Algemene Directie Energie, die het uitgangspunt vormt voor de ontworpen gedragscode, toegevoegd (bijlage 3).

Deze ontwerpbeslissing werd genomen door het directiecomité van de CREG op 16 juni 2022.

1. WETTELIJK KADER

1. Bij arrest van het Europese Hof van Justitie van 3 december 2020 werd België o.m. veroordeeld tot een niet-conforme omzetting van de Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG, onder andere wat betreft artikel 37, paragraaf 6, a) tot c), en paragraaf 9, van deze richtlijn. Dit brengt met zich mee dat een belangrijk aantal materies die op heden met toepassing van artikel 11 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: “de elektriciteitswet”) geregeld worden in het technisch reglement vastgesteld door de Koning tot de exclusieve bevoegdheden van de CREG behoren. De elektriciteitswet werd in dit kader aangepast door middel van de wet van 21 juli 2021 en deze laatstgenoemde wet geeft onder meer de bevoegdheid aan de CREG, per 1 september 2022, om een gedragscode vast te stellen.

2. Artikel 11 van de elektriciteitswet bepaalt meer bepaald het volgende met ingang vanaf 1 september 2022¹:

“§ 1. De Koning stelt een technisch reglement op voor het beheer van het transmissienet.

Na overleg met de netbeheerder en na advies van de commissie, bepaalt de Koning in het technisch reglement, bedoeld in het eerste lid, minstens:

1° de technische veiligheidscriteria en technische voorschriften met de minimumeisen inzake het technische ontwerp, de bedrijfsvoering en de exploitatie van productie-installaties, de distributiesystemen, de apparatuur van direct aangesloten afnemers, de interconnector circuits en de directe lijnen, waaraan moet worden voldaan. Die technische voorschriften zijn objectief en niet-discriminerend.

2° de operationele regels waaraan de netbeheerder onderworpen is bij zijn technisch beheer van de elektriciteitsstromen en bij de maatregelen die hij dient te treffen om het hoofd te bieden aan problemen van overbelasting, technische mankementen en defecten van productie-eenheden met uitzondering van de vaststelling van de methode en de voorwaarden bedoeld in de bepalingen 1° en 2° van paragraaf 2, tweede lid;

3° in voorkomend geval, de prioriteit die in de mate van het mogelijke, rekening houdend met de noodzakelijke continuïteit van de voorziening, moet worden gegeven aan de productie-installaties die gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen, of aan eenheden van warmtekrachtkoppeling;

4° de ondersteunende diensten die de netbeheerder moet inrichten;

5° [1 ...]

6° de informatie die door de netbeheerder moet worden verstrekt aan de beheerders van andere elektriciteitsnetten waaraan het transmissienet is gekoppeld, teneinde een veilige en efficiënte exploitatie, een gecoördineerde ontwikkeling en de interoperabiliteit van het koppelnet te waarborgen met uitzondering van de vaststelling van de methode en de voorwaarden bedoeld in de bepaling onder 2° van paragraaf 2, tweede lid.

7° de bepalingen op het gebied van informatie of van voorafgaande goedkeuring door de commissie van operationele regels, algemene voorwaarden, type-overeenkomsten, formulieren of procedures toepasbaar op de netbeheerder en, in voorkomend geval, op de gebruikers met uitzondering van de vaststelling van de methode en de voorwaarden bedoeld in de bepaling onder 1° van paragraaf 2, tweede lid;

8° de omstandigheden waarin de commissie kan beslissen dat de elektriciteitsproductie-eenheid, de verbruikersinstallatie, de installatie van een distributienet aangesloten op een transmissienet, het distributienet aangesloten op het transmissienet, het HVDC-systeem of DC-aangesloten power park module op het transmissienet, bedoeld door de Europese netcode RfG, de Europese netcode DCC en de Europese netcode HVDC, te beschouwen is als bestaand of nieuw, voor de toepassing van deze Europese netwerkcodes en het technisch reglement;

9° de bepalingen inzake voorafgaande goedkeuring van het systeembeschermingsplan, het herstelplan en het testplan, alsook de elementen die deze plannen moeten bevatten, onverminderd de elementen daarin op te nemen met toepassing van de Europese netwerkcode E&R; deze plannen bevatten onder meer de methodologie voor de

¹ Artikel 11 werd gewijzigd door artikel 6 van de wet van 21 juli 2021 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen. Deze wijzigingen treden in werking vanaf 1 september 2022 met toepassing van artikel 22 van de wet van 21 juli 2022.

dimensionering van de behoeften aan systeembeschermingsdiensten en hersteldiensten, alsmede deze voor de bepaling van de middelen om aan deze behoeften te voldoen;

10° de elementen die het risicoparaatheidsplan moet bevatten onverminderd de elementen daarin op te nemen met toepassing van Verordening (EU) 2019/941.

Overeenkomstig het technisch reglement, verduidelijken de contracten van de netbeheerder met betrekking tot de toegang tot het net de toepassingsmodaliteiten hiervan voor de gebruikers van het net, de distributeurs of de tussenpersonen op een niet discriminatoire manier.

Op voorstel van de netbeheerder, en na advies van de commissie, keurt de Koning de volgende onderdelen van het technisch reglement bedoeld in het eerste en tweede lid goed:

1° de maximumcapaciteitsdrempelwaarden van toepassing op elektriciteitsproductie-eenheden van de types A, B, C en D overeenkomstig artikel 5, lid 3, van de Europese netwerkcode RfG;

2° de eisen voor algemene toepassing.

In het technisch reglement bedoeld in het eerste lid wijst de Koning de bevoegde instantie aan bedoeld in artikel 3 van Verordening (EU) nr. 2019/941.

§ 2. De commissie legt een gedragscode vast. In die gedragscode bepaalt de commissie, op voorstel van de netbeheerder en na raadpleging van de netgebruikers, de voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot het transmissienet.

In die gedragscode bepaalt de commissie, na raadpleging van de netgebruikers en van de netbeheerder, de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake:

1° de verstrekking van ondersteunende diensten, die zo economisch mogelijk worden uitgevoerd en passende stimuleringsmaatregelen bieden voor netwerkgebruikers, om hun input en output op elkaar af te stemmen; dergelijke ondersteunende diensten worden op billijke en niet-discriminerende wijze verstrekt en zijn gebaseerd op objectieve criteria, en

2° toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.

§ 3. De commissie en de Algemene Directie Energie informeren elkaar regelmatig en minstens twee maal per jaar over hun werkzaamheden betreffende de gedragscode en het technisch reglement.”

3. Artikel 15, § 1, eerste lid, van de elektriciteitswet bepaalt wat volgt met inwerkingtreding op 3 september 2021:

“De netbeheerder maakt aan de commissie een voorstel over met transparante en efficiënte procedures en voorwaarden voor de niet-discriminerende toegang tot en aansluiting op het transmissienet, met inbegrip van de te verstrekken gegevens, de aansluitingstermijnen, de criteria en de transmissienettarieven. Die procedures worden door de netbeheerder bekend gemaakt voor zover voornoemde aansluitingsprocedures werden goedgekeurd door de commissie.”

4. Artikel 23, §2, tweede lid, van de elektriciteitswet voorziet terzake volgende bevoegdheden voor de CREG met ingang vanaf 1 september 2022:

“46° de methoden goedkeuren voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden bedoeld in artikel 11, § 2, eerste lid, inzake de aansluiting op en toegang tot het transmissienet, inclusief de transmissietarieven of de methoden daarvoor; die tarieven of methoden maken het mogelijk dat de noodzakelijke investeringen in de netten op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat deze investeringen de levensvatbaarheid van de netten kunnen waarborgen.

47° de methoden vastleggen voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten bedoeld in artikel 11, § 2, tweede lid, 1°, die zo economisch mogelijk worden uitgevoerd en passende stimuleringsmaatregelen bieden voor netwerkgebruikers om hun input en output op elkaar af te stemmen; dergelijke ondersteunende diensten worden op billijke en niet-discriminerende wijze verstrekt en zijn gebaseerd op objectieve criteria;

48° de voorwaarden vastleggen inzake de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur bedoeld in artikel 11, § 2, tweede lid, 2°, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.”

5. Met deze beslissing wordt uitvoering gegeven aan de artikelen 11, §2, 15, §1, eerste lid, en 23, §2, tweede lid, 46° tot 48°, van de elektriciteitswet.

6. De CREG stelt vast dat de termen “vaststellen” en “goedkeuren” in deze wettelijke bepalingen die het kader scheppen voor vaststelling van de gedragscode door elkaar worden gebruikt alsof dit synoniemen zijn. Dit terwijl beide noties in de nationale context een juridisch eigen betekenis hebben. Een goedkeuringsprocedure van een voorstel van Elia noopt de CREG tot een afkeuring indien ze niet akkoord kan gaan met het voorstel van Elia, waarbij Elia een aangepast voorstel aan de CREG moet richten om haar goedkeuring te bekomen. Een vaststelbevoegdheid voor de CREG, al dan niet op voorstel van Elia, impliceert dat de CREG hetzij van bij het begin zelf de regeling opstelt, hetzij het voorstel van Elia zelf kan wijzigen², weliswaar mits behoorlijke motivering en raadpleging van de netbeheerder en de marktpartijen.

Verder geven een aantal van de voornoemde wettelijke bepalingen de indruk dat de tarieven of methoden deel uitmaken van de gedragscode, terwijl dit uiteraard niet de bedoeling kan zijn. De wettelijke bepalingen inzake het vaststellen door de CREG van de tariefmethodologie en de goedkeuring van de tarieven zijn opgenomen in artikel 12 van de elektriciteitswet. De totstandkoming ervan is onderworpen aan eigen procedures en vormvereisten, die op zich al de nodige complexiteit hebben. De CREG meent de wettelijke bepalingen in die zin te kunnen lezen dat de tariefmaterie buiten de gedragscode geregeld blijft. De CREG meent verder dat de term “goedkeuring” in artikel 23, §2, tweede lid, 46°, van de elektriciteitswet hier niet in strikte betekenis kan worden gelezen, aangezien dit artikel in wezen strekt tot de herhaling/oplijsting van de bevoegdheden van de CREG reeds bepaald in andere artikelen van de elektriciteitswet, zoals *in casu* artikel 11, §2, waarin sprake is van “vaststellen”, en dit ook in strijd zou komen met andere bepalingen in de elektriciteitswet, bv. wat betreft de tariefmethodologie waar de CREG met toepassing van artikel 12 van de elektriciteitswet duidelijk een vaststelbevoegdheid heeft, en geen goedkeuringsbevoegdheid, en derhalve voorrang moet worden gegeven aan de term “vaststellen” in artikel 11, §2, van de elektriciteitswet.

Gezien echter artikel 15, §1, eerste lid, van de elektriciteitswet uitdrukkelijk in de context van de aansluitingsprocedures gewag maakt van een goedkeuring door de CREG, heeft de CREG geoordeeld de wettelijke bepalingen in die zin te moeten lezen dat het deel “aansluitingsprocedures” van het voorstel van Elia van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet,

² Zie ook COMMISSION STAFF WORKING PAPER - INTERPRETATIVE NOTE ON DIRECTIVE 2009/72/EC CONCERNING COMMON RULES FOR THE INTERNAL MARKET IN ELECTRICITY AND DIRECTIVE 2009/73/EC CONCERNING COMMON RULES FOR THE INTERNAL MARKET IN NATURAL GAS dd. 22 January 2010 - THE REGULATORY AUTHORITIES, p. 14: “As a result, it is now up to the NRA alone to fix or approve either the network tariff or the network tariff methodology. These new provisions give Member States four options as regards the way tariffs for network access and balancing services are established: the NRA fixes the tariffs, the NRA fixes the methodology, the NRA approves the tariffs or the NRA approves the methodology. Recital 36 of the Electricity Directive and recital 32 of the Gas Directive mention that the NRA will fix or approve the tariff or the methodology on the basis of a proposal by the TSO or distribution system operator(s) or liquefied natural gas (LNG) system operator(s), or on the basis of a proposal agreed between those operator(s) and the users of the network. This means that the NRA also has the power to reject and amend such proposal. If the NRA is given the power over the methodology (fixing or approving), it is up to the TSOs to calculate the tariffs (which have to be in line with the methodology approved by the NRA)” (eigen nadruk).

onderworpen is aan de goedkeuring van de CREG alvorens vaststelling daarvan in de gedragscode. Dit betekent concreet dat, als het deel “aansluitingsprocedures” aanpassing behoeft, de CREG het voorstel van Elia van aansluitingsprocedures zal afkeuren, waarna Elia een aangepast voorstel aan de CREG moet bezorgen dat beantwoordt aan de opmerkingen van de CREG. Dit betekent ook dat, voor de andere delen van het voorstel van Elia, die niet onderworpen zijn aan de goedkeuring van de CREG, de CREG deze bepalingen zelf kan wijzigen, mits motivering daarvan in haar beslissing en na behoorlijke raadpleging van de netbeheerder en de marktpartijen.

2. ANTECEDENTEN

7. Artikel 11, § 3, van de elektriciteitswet bepaalt dat de CREG en de Algemene Directie Energie elkaar regelmatig en minstens twee maal per jaar informeren over hun werkzaamheden betreffende de gedragscode en het technisch reglement.

8. De CREG en de Algemene Directie Energie hebben elkaar regelmatig geïnformeerd over hun werkzaamheden betreffende de gedragscode en het technisch reglement. De eerste twee overlegvergaderingen werden georganiseerd op 8 september 2021 en 18 oktober 2021, meer in het bijzonder om tot een opsplitsing te komen van het koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe (hierna: “het huidige technisch reglement”) en de gedragscode rekening houdend met de respectieve bevoegdheden van de CREG en de Koning (hierna “de opsplitsingsoefening”). Nadien vonden nog verdere overlegmomenten en e-mail uitwisselingen tussen de medewerkers van de CREG en de Algemene Directie Energie plaats.

9. In dezelfde periode vonden ook informele overlegvergaderingen plaats met medewerkers van Elia teneinde hen op de hoogte te houden van het resultaat van de opsplitsingsoefening met de Algemene Directie Energie en om het voorstel voor te bereiden dat Elia aan de CREG moet richten betreffende de voorwaarden voor aansluiting op en toegang tot het transmissienet met toepassing van artikel 11, §2, van de elektriciteitswet.

10. Binnen de werkgroep “Belgian Grid” van de Users’ Group van Elia werden de marktpartijen geïnformeerd van de opsplitsingsoefening die liep tussen CREG en de Algemene Directie Energie op 17 september 2021 en op 1 april 2022. De marktpartijen ontvingen van Elia een informele draft van het voorstel dat Elia aan de CREG moet richten betreffende de voorwaarden voor aansluiting op en toegang tot het transmissienet met de mogelijkheid om opmerkingen aan Elia te bezorgen van 19 april tot 3 mei 2022.

11. De CREG wenst te benadrukken dat de relatief korte tijdsspanne voor het tot stand brengen van de gedragscode, die zoals gezegd een opsplitsing inhoudt ten aanzien van het huidige technisch reglement, waarbij de totstandkoming van de gedragscode in parallel met de wijziging van het technisch reglement plaatsvindt, onvermijdelijk tot gevolg zal hebben dat nog inconsistenties kunnen bestaan tussen beide teksten. De CREG zal ook nog een advies moeten uitbrengen over het ontwerp van gewijzigd technisch reglement. De CREG kan zich enkel baseren op de wettelijke bepalingen en de algemene principes inzake opdeling waarover de CREG en de Algemene Directie Energie overleg pleegden.

3. RAADPLEGING

12. Het directiecomité van de CREG besliste, op grond van artikel 23, §1, van zijn huishoudelijk reglement, in het kader van het vaststellen van de gedragscode, om, met toepassing van artikel 11, §2, van de elektriciteitswet en artikel 33, §1, van zijn huishoudelijk reglement, een openbare raadpleging te organiseren op de website van de CREG van 16 juni 2022 tot en met 28 juli 2022 over deze ontwerpbeslissing met als bijlagen het ontwerp van gedragscode van de CREG en het voorstel van Elia van de voorwaarden voor aansluiting op en toegang tot het transmissienet in dat kader, met de wijzigingen daarvan door de CREG aangeduid via markering (track changes).

4. CONTEXT OPDELING TEN AANZIEN VAN HET TECHNISCH REGLEMENT

13. Zoals aangegeven in deel 2 van deze ontwerpbeslissing vindt de totstandkoming van de gedragscode plaats in parallel met een wijziging van het technisch reglement. De intentie is om beide documenten tot stand te brengen tegen of zo snel als mogelijk na 1 september 2022, datum waarop artikel 11, §2, van de elektriciteitswet dat aan de CREG de bevoegdheid tot het vaststellen van een gedragscode geeft, in werking treedt. Deze ontwerpbeslissing wordt ter openbare raadpleging voorgelegd op een ogenblik dat een formeel voorstel voor de wijziging van het technisch reglement niet gekend is bij de CREG. Bijgevolg gaat de ontworpen gedragscode als bijlage bij deze ontwerpbeslissing uit van de door de CREG verwachte wijziging van het technisch reglement op basis van de informele informatie-uitwisseling tussen de CREG en de Algemene Directie Energie vóór juni 2022 in het kader van de totstandkoming van deze gedragscode. Aangezien de marktpartijen niet betrokken waren bij deze informele informatie-uitwisseling, voegt de CREG, ter informatie van de marktpartijen, de informele opdeling besproken met de Algemene Directie Energie, die het uitgangspunt vormt voor de ontworpen gedragscode, als bijlage bij deze ontwerpbeslissing (zie bijlage 3).

De CREG beoogt uiteraard de maximale consistentie met de wijziging van het technisch reglement, voor zover de timing het toelaat, en zo nodig zal de CREG vrij snel nadien een evaluatie doen met het oog op een wijziging van de gedragscode om een betere consistentie met het gewijzigde technisch reglement te bereiken.

14. Verwijzingen naar specifieke artikelen van het technisch reglement worden vermeden in de gedragscode gezien de huidige nummering van artikelen wellicht zal veranderen. Indien de CREG tijdig zicht heeft op de nieuwe nummering van artikelen in het gewijzigde technisch reglement zal zij, waar nuttig, de algemene verwijzingen in de gedragscode nog vervangen door verwijzingen naar specifieke artikelen van het technisch reglement. Zo niet zal zij dit doen ter gelegenheid van de eerstvolgende wijziging van de gedragscode.

De ontworpen gedragscode volgt een andere structuur dan het huidige technisch reglement. De ontworpen gedragscode bevat 11 boeken:

1. Algemeen
2. Aansluiting op het transmissienet (omvat aansluitingsprocedures, aansluitingsvoorwaarden en planningsgegevens)
3. Toegang tot het transmissienet (omvat toegang sensu stricto, evenwicht, programmaverantwoordelijkheid, verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning)
4. Meteropnames en metingen
5. Specifieke modaliteiten tussen de transmissienetbeheerder enerzijds en de lokale transmissienetbeheerders en publieke distributienetbeheerders anderzijds, voor wat betreft de aansluiting van het lokaal transmissienet of het publiek distributienet op en de toegang tot het transmissienet
6. Regels van toepassing op de CDS-beheerders, aangesloten op het transmissienet en op hun relaties met de transmissienetbeheerder, met betrekking tot aansluiting op en toegang tot het transmissienet
7. Registratie van gegevens
8. Ondersteunende diensten
9. Toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, met inbegrip van de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer
10. Permanente dialoog met de marktoperatoren in het kader van de in deze gedragscode behandelde onderwerpen
11. Slotbepalingen.

5. TOELICHTING

5.1. BOEK 1 – ALGEMEEN

5.1.1. Titel 1.1 – Definities en toepassingsgebied

15. Artikel 1 van de gedragscode bepaalt dat de definities vervat in artikel 2 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en in de Europese netcodes en richtsnoeren bedoeld in artikel 2, § 1, 3°, van de gedragscode van toepassing zijn op deze gedragscode, naar analogie met wat bepaald wordt in artikel 1 van het huidige technisch reglement.

De CREG heeft ervoor geopteerd om de definities in het huidige technisch reglement in belangrijke mate ongewijzigd over te nemen in artikel 2 van de gedragscode.

Een aantal louter redactionele verbeteringen worden daarin doorgevoerd. Zo wordt in de definities betreffende de Europese netcodes en richtsnoeren in artikel 2, §1, telkens de term “netwerkcode” vervangen door “netcode”. De termen “een gesloten industrieel net, een gesloten distributienet” worden in opsommingen in definities vervangen door de term “CDS” die beide voorgaande termen omvat. De term “publiek distributienet” wordt verduidelijkt, teneinde het lokaal transmissienet daarvan expliciet uit te sluiten. De verwijzingen naar specifieke artikelen in het huidige technisch reglement worden geschrapt, aangezien de nieuwe nummering van artikelen niet gekend is en een dergelijke verwijzing bovendien niet nodig is.

Daarnaast wordt de definitie van “asynchroon opslagpark” geschrapt. Waar nodig, is voortaan sprake van de term “energieopslagfaciliteit” die gedefinieerd wordt in artikel 2, 102°, van de elektriciteitswet. De definitie van “toegangscontract” wordt vervangen door “de overeenkomst tussen de transmissienetbeheerder en een toegangshouder overeenkomstig deze gedragscode”. De definitie van “lokale elektriciteitsproductie” wordt behouden, maar het gedefinieerde begrip wordt vervangen door “lokale elektriciteitsproductie-eenheid” en er wordt een analoge definitie toegevoegd voor het begrip “lokale energieopslagfaciliteit”.

Verder worden een aantal nieuwe definities toegevoegd, nl. voor de termen “CREG”, “register van toegangspunten”, “publieke distributienetbeheerder”, “lokale transmissienetbeheerder”, “publieke distributienetgebruiker”, “lokale transmissienetgebruiker”, “grensoverschrijdende infrastructuur”, “derde land”, “aanbieder van blindvermogensdiensten”, “blindvermogenscapaciteit”, “systeembeschermingsplan”, “herstelplan”, “CDS-beheerder”, “netbeheerder”, “balanceringsverantwoordelijke” en “nominatie”. De term “balanceringsverantwoordelijke” in de Nederlandstalige versie van de gedragscode vervangt de term “evenwichtsverantwoordelijke” in het huidige technisch reglement. Hoewel een definitie van “balanceringsverantwoordelijke” opgenomen is in de Europese richtsnoeren EBGL en het derhalve strikt genomen niet nodig is om deze op te nemen in de definitielijst van de gedragscode, heeft de CREG ervoor geopteerd dit toch te doen, althans in een overgangsfase, aangezien nog de term “evenwichtsverantwoordelijke” gehanteerd wordt in de elektriciteitswet en zodoende duidelijk is dat daarmee dezelfde persoon wordt bedoeld. De CREG maakt in de Nederlandstalige versie van de gedragscode echter nog uitsluitend gebruik van de term “balanceringsverantwoordelijke” aangezien de terminologie uit Europese regelgeving zoveel mogelijk moet worden gehanteerd, ook in de documenten die opgesteld worden in uitvoering van de gedragscode.

De definities voorgesteld door Elia worden samengevoegd met de definities opgesteld door de CREG. Waar nodig ondergingen de definities voorgesteld door Elia aanpassingen om met de voormelde opmerkingen rekening te houden. De door Elia voorgestelde definities voor de begrippen “aanbieder

van balanceringsdiensten”, “aanbieder van hersteldiensten” en “aanbieder van beschermingsdiensten” worden niet overgenomen, enerzijds omdat deze te maken hebben met het deel “ondersteunende diensten” van de gedragscode dat op initiatief van de CREG wordt vastgesteld en anderzijds omdat deze overbodig zijn aangezien deze begrippen reeds worden gedefinieerd in de Europese richtsnoeren EBGL resp. de Europese netcode E&R. De CREG definieert daarentegen wel het begrip “aanbieder van blindvermogensdiensten” aangezien voor dit begrip geen definitie bestaat in de Europese netcodes en richtsnoeren (en niet het begrip “aanbieder van reactief vermogen” bovenop het begrip “aanbieder van blindvermogensdiensten” zoals in het voorstel van Elia). Het begrip “register der meetuitrustingen” uit het voorstel van Elia (en overgenomen uit het huidige technisch reglement) wordt niet opgenomen in de gedragscode, aangezien de term geen enkele keer daarin gebruikt wordt. De definitie van het begrip “nominatie” in het voorstel van Elia wordt aangepast; de CREG neemt de definitie over die vervat zit in artikel 210, eerste lid, van het huidige technisch reglement.

De CREG heeft de definities niet langer alfabetisch gerangschikt zoals het geval is in het huidige technisch reglement, maar volgens onderwerp (wetgeving, infrastructuur, actoren, ...). Deze “onderwerpen” worden ter informatie tussen vierkante haken weergegeven in de definitielijst, maar zullen in de uiteindelijke gedragscode verdwijnen.

5.1.2. Titel 1.2 – Basisbeginselen

16. In titel 1.2 worden een aantal algemene bepalingen opgenomen betreffende de type-overeenkomsten die de transmissienetbeheerder moet hanteren.

17. Artikel 3, §1, van de gedragscode is gebaseerd op artikel 4, §1, van het huidige technisch reglement. Ten opzichte van dit laatste artikel wordt het akkoord bedoeld in artikel 40, lid 7, van de Europese richtsnoeren SOGL als een onderdeel beschouwd van de type-overeenkomst voor de samenwerking met de lokale transmissienetbeheerders en de publieke distributienetbeheerders en niet als een afzonderlijke type-overeenkomst. Dit spreekt voor zich aangezien de informatie-uitwisseling bedoeld in artikel 40, lid 7, van de Europese richtsnoeren SOGL een belangrijk onderdeel vormt en moet vormen van deze type-samenwerkingsovereenkomst.

Artikel 182 [*art. 317bis in het voorstel van Elia*] van de gedragscode voorziet weliswaar dat er geen samenwerkingsovereenkomst wordt gesloten tussen de transmissienetbeheerder en de lokale transmissienetbeheerder, als de transmissienetbeheerder en de lokale transmissienetbeheerder aan wiens net hij gekoppeld is, dezelfde rechtspersoon zijn.

18. Artikel 3, §2, van de gedragscode bepaalt bijkomend ook dat de ontwerpen van de type-overeenkomsten en de hieraan aangebrachte wijzigingen ter goedkeuring bij de CREG worden ingediend na publieke raadpleging door de transmissienetbeheerder, georganiseerd op zijn website en dat de transmissienetbeheerder de goedgekeurde type-overeenkomsten onverwijld moet publiceren op zijn website. Ten opzichte van artikel 4, §2, van het huidige technisch reglement wordt derhalve voornamelijk een algemene verplichting tot openbare raadpleging door de transmissienetbeheerder alsook een verplichting tot publicatie van de goedgekeurde type-overeenkomsten in hoofde van de transmissienetbeheerder toegevoegd, wat overigens geen wijziging inhoudt ten opzichte van wat reeds in de praktijk gebeurt en al voor bepaalde aangelegenheden voorzien wordt in de Europese netcodes en richtsnoeren en zelfs in het huidige technisch reglement. De procedure in artikel 3, §2, geldt onverminderd de Europese netcodes en richtsnoeren en de daarin bepaalde procedures voor de goedkeuring van modaliteiten en voorwaarden (“T&C’s”) uiteraard (cf. de precisering in die zin in artikel 3, §1).

Artikel 3, §3, van de gedragscode neemt artikel 4, §3, van het huidige technisch reglement over. Het betreft hier een verplichting voor Elia om de formulieren bedoeld in deze gedragscode (formulieren

voor een aanvraag voor oriëntatiestudie enz.) onverwijld aan de CREG te bezorgen, waarbij de CREG haar opmerkingen bij deze formulieren aan de transmissienetbeheerder bezorgt.

Artikel 3, §4, neemt artikel 4, §4, van het huidige technisch reglement over i.v.m. de ingangsdatum van goedgekeurde type-overeenkomsten en van wijzigingen daarvan.

19. In artikel 4, §1, van de gedragscode wordt de algemene inhoud van de type-overeenkomsten bepaald alsook de structuur waaraan deze minimaal moeten beantwoorden.

Zo wordt bepaald dat de transmissienetbeheerder, op transparante en niet-discriminerende wijze, in de type-overeenkomsten bedoeld in artikel 3, de wederzijdse rechten en verplichtingen bepaalt van toepassing op de transmissienetbeheerder en de medecontractant betreffende het voorwerp van de betrokken type-overeenkomst.

De type-overeenkomsten dienen ten minste te beantwoorden aan de volgende structuur:

1° het voorwerp van de overeenkomst;

2° de algemene voorwaarden van toepassing op de transmissienetbeheerder en de medecontractant;

3° de specifieke voorwaarden van toepassing op de transmissienetbeheerder en de medecontractant;

4° de bijlagen.

20. In artikel 4, §2, van de gedragscode wordt de algemene verplichting voorzien voor de medecontractanten van de transmissienetbeheerder om een contract te sluiten overeenkomstig de goedgekeurde type-overeenkomst en wordt de algemene relatie tussen een type-overeenkomst goedgekeurd door de CREG en het contract tussen twee partijen verduidelijkt. Meer bepaald wordt voorzien dat een contract tussen Elia en de medecontractant bestaat uit de door de CREG goedgekeurde type-overeenkomst aangevuld met de elementen die individueel kunnen of moeten worden bepaald door de transmissienetbeheerder en de medecontractant in de modelbijlagen. Op die manier wordt uitdrukkelijk bevestigd dat de type-overeenkomsten toetredingsovereenkomsten zijn en daarvan bilateraal niet kan worden afgeweken. Een aantal zaken moeten of kunnen bilateraal worden afgesproken, maar binnen het kader van de door de CREG goedgekeurde modelbijlagen bij de type-overeenkomsten.

21. Artikel 4, §3, stelt dat de transmissienetbeheerder informatie verkregen van een medecontractant mag aanwenden ten bate van de uitvoering van een ander contract met een andere medecontractant, mits de informatie op geaggregeerde of op zijn minst geanonimiseerde wijze wordt behandeld. Voorbeelden waarvoor dit nuttig is, betreffen het gebruik van informatie ontvangen van de ene medecontractant voor controle van kwaliteit van gegevens ontvangen van een andere medecontractant (controle van coherentie over beschikbaarheid van een elektriciteitsproductie-eenheid en de aanbieding van energie voor redispatching of balancering) of het gebruik van niet-beschikbaarheidsplanning voor de bepaling van de vergoeding van hersteldiensten.

22. In artikel 4, §4, van de gedragscode wordt voorzien dat de transmissienetbeheerder de medecontractanten op de hoogte stelt van het systeembeschermingsplan, herstelplan en testplan zowel bij ondertekening van het betreffende contract alsook nadien in geval van wijzigingen aan deze plannen. Deze bepaling vangt bijgevolg de huidige bepalingen op die terug te vinden zijn in artikel 261 §2, laatste lid (aangaande het systeembeschermingsplan), en in artikel 262, §1, laatste lid (aangaande het herstelplan), van het huidige technisch reglement en voegt een zelfde verplichting voor de transmissienetbeheerder toe aangaande het testplan.

Deze paragraaf vervangt eveneens de *artikelen 261, 262 en 262bis* van het voorstel van Elia met betrekking tot deze materie. Elia stelt voor dat het systeembeschermingsplan, herstelplan en testplan “wordt opgenomen in het aansluitingscontract, het toegangscontract, of ieder ander contract of

overeenkomst gesloten met de transmissienetbeheerder met toepassing van deze gedragscode". Een opname in een contract veronderstelt de handtekening van de medecontractant. Aangezien Elia rechtstreeks op grond van de Europese netcode E&R (cf. artikelen 13.3 en 25.3) instructies kan geven aan medecontractanten op grond van het systeembeschermingsplan en herstelplan, is de aanvaarding van deze plannen vanwege de medecontractant niet nodig. Bijgevolg stelt de CREG een kennisgeving voor in plaats van een opname in de contracten. Eventuele bijkomende bepalingen kunnen zo nodig nog worden opgenomen in de type-overeenkomsten.

23. Artikel 4, §5, van de gedragscode bepaalt tenslotte dat de algemene voorwaarden van toepassing op de transmissienetbeheerder en de medecontractant bedoeld in §1, 2°, ten minste volgende zaken bevatten:

1° de bepalingen inzake de behandeling van vertrouwelijke informatie,

2° de bepalingen inzake de wederzijdse aansprakelijkheid,

3° de bepalingen inzake het toepasselijk recht en de behandeling van geschillen,

4° de bepalingen inzake de inwerkingtreding en duur van het contract.

5.1.3. Titel 1.3. Informatie, voorzorgen met het oog op het bewaren van de vertrouwelijkheid, openbaarheid

24. De artikelen 5 tot 7 van het huidige technisch reglement worden in de gedragscode overgenomen maar de draagwijdte ervan wordt beperkt tot de communicatie van informatie en/of gegevens bedoeld in deze gedragscode.

5.1.4. Titel 1.4. Uitvoering van de taken en opdrachten bedoeld in deze gedragscode op de uitrustingen, goederen en installaties

25. Artikel 8 van het huidige technisch reglement wordt in de gedragscode overgenomen maar de verwijzing naar het technisch reglement wordt logischerwijze vervangen door een verwijzing naar de gedragscode. Het voorstel van Elia wordt in die zin aangepast.

5.1.5. Titel 1.5. Formaliteiten

26. Artikelen 15 tot 20 van het huidige technisch reglement worden in de gedragscode overgenomen maar de draagwijdte ervan wordt beperkt tot de kennisgevingen bedoeld in deze gedragscode en het houden van registers en publicaties bedoeld in deze gedragscode.

5.2. BOEKEN 2 TOT 7 – VOORSTEL VAN ELIA VAN DE VOORWAARDEN VOOR AANSLUITING OP EN TOEGANG TOT HET TRANSMISSIENET³

5.2.1. Vooraf

27. Artikel 11, §2, eerste lid, van de elektriciteitswet, dat in werking treedt op 1 september 2022, bepaalt vooreerst dat de CREG een gedragscode vastlegt. In dit eerste lid wordt bovendien bepaald dat in die gedragscode de CREG, op voorstel van de netbeheerder en na raadpleging van de netgebruikers, de voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot het transmissienet bepaalt.

De CREG heeft een dergelijk voorstel met de voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot het transmissienet ontvangen van Elia op 16 mei 2022 in het Nederlands en op 3 juni 2022 in het Frans. Samen met de Franstalige versie gaf Elia kennis van een wijziging die ze wenste door te voeren in de Nederlandstalige versie. De Nederlandstalige versie van het voorstel van Elia bevat de geconsolideerde versie. Dit voorstel (in het Nederlands en Frans) wordt hierna aangeduid als “het voorstel van Elia”.

28. Verder bepaalt artikel 15, § 1, eerste lid, van de elektriciteitswet dat de netbeheerder aan de CREG een voorstel overmaakt met transparante en efficiënte procedures en voorwaarden voor de niet-discriminerende toegang tot en aansluiting op het transmissienet, met inbegrip van de te verstrekken gegevens, de aansluitingstermijnen, de criteria en de transmissienettarieven. Die procedures worden door de netbeheerder bekend gemaakt voor zover voornoemde aansluitingsprocedures werden goedgekeurd door de commissie.

29. De CREG besluit uit de gecombineerde lezing van beide voornoemde artikelen dat het deel aansluitingsprocedures van het voorstel van de netbeheerder inzake de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet onderworpen wordt aan de goedkeuring van de CREG. Dit betekent dat dit deel aansluitingsprocedures (*Deel 2, Boek 2.1*, van het voorstel van Elia) in geval van goedkeuring door de CREG vervolgens in de gedragscode wordt opgenomen/vastgesteld door de CREG. Bij afkeuring door de CREG van dit deel aansluitingsprocedures dient de netbeheerder eerst een aangepast voorstel ter goedkeuring bij de CREG in te dienen dat rekening houdt met de opmerkingen van de CREG.

5.2.2. Analyse van het voorstel van Elia van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet

30. Het voorstel van Elia bestaat uit zeven delen en is verder onderverdeeld in Boeken, Titels enz. Elia heeft de volgende zeven delen opgenomen in dit voorstel:

- 1) Algemeen
- 2) Aansluiting
- 3) Toegang tot het transmissienet en het toegangscontract
- 4) Meteropnames en metingen
- 5) Specifieke modaliteiten tussen de transmissienetbeheerder en de publieke distributienetbeheerders, voor wat betreft de aansluiting van het publiek distributienet op en de toegang tot het transmissienet

³ Verwijzingen naar delen, boeken, artikelen in het voorstel van Elia worden schuingedrukt weergegeven in deze ontwerpbeslissing.

- 6) Regels van toepassing op de CDS-beheerders, aangesloten op het transmissienet en op hun relaties met de transmissienetbeheerder, met betrekking tot aansluiting op en toegang tot het transmissienet
- 7) Registratie van gegevens

Elia heeft daarbij de nummering van artikelen uit het huidige technisch reglement voorlopig behouden, zodat voor de CREG gemakkelijk zichtbaar is welke artikelen uit het huidige technisch reglement worden overgenomen. De CREG hanteert in haar ontwerp van gedragscode waarover zij thans openbaar raadpleegt een nieuwe nummering, maar voegt tussen vierkante haken ook de nummering uit het huidige technisch reglement toe om ook duidelijkheidshalve de traceerbaarheid te bewaren voor de marktpartijen. Uiteraard zal de nummering tussen vierkante haken in de uiteindelijke gedragscode verdwijnen.

Indien de CREG in deze ontwerpbeslissing verwijst naar een artikel uit het voorstel van Elia, zal de CREG de artikelnummering van het voorstel van Elia overnemen en schuingedrukt weergeven.

Hoewel het voorstel van Elia, gezien de opname daarin van delen die niet de titel “aansluiting” of “toegang” dragen, op het eerste gezicht ruimer gaat dan de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet, kan de CREG akkoord gaan dat de zeven delen van het voorstel van Elia globaal genomen inhoudelijk voorwaarden betreffen voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet. Een aantal keren bevat het voorstel van Elia bepalingen die van toepassing zijn op aansluiting en toegang alsook op ondersteunende diensten. Dit is het geval in het deel over “Meteropnames en metingen” aangezien de regels dezelfde zijn voor de drie voornoemde onderwerpen. Dit stelt geen problemen aangezien de CREG akkoord gaat met zowel de inhoud van de regels als de plaats ervan in de gedragscode. Wanneer het voorstel van Elia een bepaling bevat die thuishoort in het deel van de gedragscode betreffende de ondersteunende diensten, dat de CREG op eigen initiatief opstelt en onderbrengt onder boek 8, gaat de CREG er hierna verder op in.

De CREG heeft geen opmerkingen bij de structuur van het voorstel van Elia. Alleen past zij de opsplitsing in delen, boeken, titels enz. aan in functie van de benodigde niveaus in de gedragscode. Er zijn uiteindelijk vijf niveaus, wat betekent dat de ontworpen gedragscode boeken, titels, hoofdstukken, afdelingen en onderafdelingen bevat.

31. Ten opzichte van het huidige technisch reglement ondergingen de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet in het voorstel van Elia inhoudelijk geen grondige wijzigingen, behalve in verband met de topics “gedeelde aansluitingen”, “substantiële modernisering van installaties van transmissienetgebruikers”, en de “eenzijdige beëindiging van de aanduiding als toegangshouder en balanceringsverantwoordelijke in geval van wanbetaling”.

Daarnaast werd Deel 3, Boek 1 “Technische aansluitingseisen”, van het huidige technisch reglement niet overgenomen in het voorstel van Elia aangezien de “maximumcapaciteitsdrempelwaarden” en de “eisen voor algemene toepassing” (voor nieuwe installaties) bedoeld in artikel 11, §1, vierde lid, van de elektriciteitswet alsmede “de technische veiligheidscriteria en technische voorschriften met de minimeisen inzake het technische ontwerp, de bedrijfsvoering en de exploitatie van productie-installaties, de distributiesystemen, de apparatuur van direct aangesloten afnemers, de interconnector circuits en de directe lijnen, waaraan moet worden voldaan” bedoeld in artikel 11, §1, 1°, van de elektriciteitswet tot de bevoegdheid van de Koning blijven behoren. Er worden in het voorstel van Elia een aantal bepalingen gewijd (in het bijzonder *art. XX en art. XY*) aan de op grond van de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC of het technisch reglement bilateraal af te spreken technische eisen tussen Elia en de transmissienetgebruiker (waar die moeten of kunnen worden gemaakt met toepassing van de voornoemde wetgeving) en aan de gevallen waar Elia gerechtigd is om lokale eisen op te leggen die gepreciseerd worden in het aansluitingscontract. Dit maakt deel uit van het voorstel van Elia voor de gedragscode omdat de bepaling dat iets in het aansluitingscontract thuishoort een voorwaarde

inhoudt voor de aansluiting op het transmissienet en derhalve tot de bevoegdheid van de CREG behoort.

32. De CREG gaat in het algemeen akkoord dat dit voorstel van Elia in grote mate een overname inhoudt van de bepalingen inzake aansluiting op en toegang tot het transmissienet uit het huidige technisch reglement, met uitzondering echter van:

- de maximumcapaciteitsdrempelwaarden, de eisen voor algemene toepassing en de andere technische eisen die met toepassing van artikel 11, §1, van de elektriciteitswet in het technisch reglement moeten blijven en
- de topics “gedeelde aansluitingen”, “substantiële modernisering van installaties van transmissienetgebruiker” en de “eenzijdige beëindiging van de aanduiding als toegangshouder en balanceringsverantwoordelijke in geval van wanbetaling” die rijp zijn voor een update in de gedragscode.

Hier en daar worden bij de overname van bepalingen uit het huidige technisch reglement in het voorstel van Elia weliswaar een aantal louter redactionele verbeteringen doorgevoerd, hetzij om de Nederlandstalige en Franstalige versies beter op elkaar af te stemmen, hetzij puur taalkundig, hetzij om een consequent gebruik te maken van de gedefinieerde begrippen. Hier en daar wordt bij de overname van bepalingen in het voorstel van Elia bovendien geherstructureerd. Zo worden de bepalingen van de artikelen 321 tot 338 van het huidige technisch reglement, voor zover deze niet blijven thuishoren in het technisch reglement, bij de overbrenging ervan naar de gedragscode ondergebracht in *artikel 316, punten 5° tot 15° in het voorstel van Elia*, dat de verplichte minimuminhoud van de type-samenwerkingsovereenkomst tussen Elia, de lokale transmissienetbeheerders en publieke distributienetbeheerders bepaalt.

Een aantal keer wordt in het voorstel van Elia een nieuw artikel ten opzichte van het huidige technisch reglement toegevoegd, zoals *artikel 317bis* “Er wordt geen samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de transmissienetbeheerder en de lokale transmissienetbeheerder, als de transmissienetbeheerder en de lokale transmissienetbeheerder aan wiens net hij gekoppeld is, dezelfde rechtspersoon zijn.”

33. Dit strookt met het opzet van de eerste gedragscode en de voorziene wijziging van het technisch reglement zoals besproken met de Algemene Directie Energie, teneinde voor zover mogelijk een eerste gedragscode te kunnen hebben op 1 september 2022 of zo snel mogelijk daarna zodat een einde wordt gemaakt aan de schending van bevoegdheden van de CREG en rechtszekerheid wordt verschaft. Deze strakke timing laat niet toe een algehele herziening van de bepalingen omtrent aansluiting, toegang en ondersteunende diensten in het huidige technisch reglement uit te voeren met de nodige raadpleging van de marktpartijen. Om die reden wordt ervoor geopteerd om de bestaande bepalingen in een eerste fase over te nemen, met uitzondering van de bepalingen betreffende de hiervoor genoemde thema’s omdat reeds op grond van opgedane ervaring met deze dossiers is gebleken dat deze niet meer up-to-date zijn. De CREG benadrukt dat zij de gedragscode aan een regelmatige evaluatie zal onderwerpen en zal overgaan tot wijziging ervan telkens wanneer daartoe een legitieme nood bestaat. Elia geeft reeds zelf aan in haar begeleidend schrijven van 16 mei 2022 dat zij een aangepast voorstel inzake de regels inzake capaciteitsreservering in het vooruitzicht stelt.

34. De CREG heeft geen opmerkingen bij deze aanpak en derhalve het voorstel van Elia in zoverre het bepalingen van het huidige technisch reglement overneemt, behalve de volgende:

- in zoverre een aantal van die bepalingen gewag maken van elektriciteitsproductie-eenheden van het type A, B en/of C.

Aangezien alle elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het transmissienet van het type D zijn met toepassing van artikel 5.2.d), van de huidige Europese netcode RfG, aangezien

deze allemaal aangesloten zijn op een spanningsniveau op of hoger dan 110 kV, is uit de opgedane ervaring met het technisch reglement reeds gebleken dat het reële verwarring zaait om te spreken van types B, C en D. Er zijn namelijk geen elektriciteitsproductie-eenheden van het type B of C aangesloten op het transmissienet. Het is correct dat afwijkingen werden goedgekeurd door de CREG voor eenheden met een maximaal vermogen <25 MW en een spanning op het aansluitingspunt hoger dan of gelijk aan 110 kV om te voldoen aan bepaalde vereisten die gelden voor type D-installaties, maar dit maakt van deze eenheden geen type A of type B- eenheden.

De CREG is derhalve van mening dat *artikel 153, artikel 160, §§2 en 5, artikel 170, §1, artikel 32, artikel 316, 6°*, aanpassing vergen, teneinde de verwijzingen naar “types” voor wat betreft elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het transmissienet te vervangen door de corresponderende maximale vermogens van deze installaties.

De verwijzingen naar types A, B, C en/of D kunnen wel behouden blijven voor energieopslagfaciliteiten aangesloten op het transmissienet omdat deze niet onder het toepassingsgebied van de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC vallen (en voor zover het technisch reglement in die opdeling blijft voorzien) en voor elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op een CDS aangezien deze aansluitingen vaak plaatsvinden op een spanningsniveau < 110 kV, zoals bv. in *artikel 242, §2*.

- De formulering van *artikel 31* wordt verduidelijkt. De woorden “*de respectievelijke data van indienstneming*” worden vervangen door de woorden “*de beoogde data van indienstneming van de installaties van de transmissienetgebruiker*” aangezien niet duidelijk was over welke indienstneming het gaat.
- De formulering in *artikel 71, tweede lid*, verdient wat verduidelijking. De CREG wenst dat de zin “*Wanneer binnen deze termijn geen overeenstemming is bereikt, is lid 1 van toepassing*” vervangen wordt door de twee volgende zinnen: “*Wanneer binnen deze termijn geen overeenstemming is bereikt, kan elke partij de CREG verzoeken om binnen een tijdsbestek van zes maanden een beslissing te nemen daarover. Indien een partij de CREG een dergelijk verzoek bezorgt, worden de in de aansluitingsprocedure bedoelde termijnen opgeschort totdat de partijen in kennis worden gesteld van de beslissing van de CREG.*”. Dit vormt volgens de CREG geen inhoudelijke verandering; deze is enkel bedoeld om te verzekeren dat de bedoeling correct wordt weergegeven aangezien de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC als dusdanig geen toepassing vinden op energieopslagfaciliteiten.
- In *artikel 172* betreffende testen en simulaties worden de woorden “*uit te voeren bij toepassing van de Europese netcode RfG, de Europese netcode DCC en de Europese netcode HVDC of van deze gedragscode*”, geschrapt aangezien deze onnodig zijn volgens de CREG en de zin bovendien moeilijk leesbaar maken.
- De verwijzing in *artikel 176* naar de gedragscode is op één plaats niet correct volgens de CREG aangezien de technische eisen worden vastgesteld in het technisch reglement, niet in de gedragscode. De CREG voert derhalve deze aanpassing door.
- Elia heeft in haar voorstel in *artikel 195*, in vergelijking met het huidige technisch reglement, de bepaling geschrapt dat de toevoeging van een toegangspunt aan de portefeuille van een toegangshouder aanvang neemt op de eerste dag van de kalendermaand die bepaald is in het ontwerp van aanduiding. De CREG gaat akkoord met deze schrapping aangezien de concrete aanvang bepaald wordt in het contract. De CREG wenst bijgevolg de volgende zin toe te voegen om dit te benadrukken: “*De type-toegangsovereenkomst bepaalt wanneer de aanduiding aanvang neemt.*”

- Elia heeft artikel 199 van het huidige technisch reglement opgenomen in haar voorstel. Aangezien het handelt over de maatregelen die de transmissienetbeheerder treft tijdens de uitbating van het net, specifiek de middelen en volgorde waarin de middelen worden gebruikt voor het behouden van het evenwicht in het systeem, heeft de CREG dit artikel opgenomen in het deel over balanceringsdiensten (zie paragraaf 60 van deze ontwerpbeslissing) en wordt het dus geschrapt in het voorstel van Elia.
- Elia heeft artikel 200 van het huidige technisch reglement opgenomen in haar voorstel. Paragrafen 1 en 2 handelen over de balanceringsregels die, zoals Elia aanhaalt in de begeleidende nota, zowel BRP- als BSP-materie omhelzen (zie de uiteenzetting in paragraaf 61 van deze ontwerpbeslissing). Dit artikel wordt dan ook geschrapt uit het voorstel van Elia.
- De CREG acht het behoud van *artikel 201, 7°*, niet relevant. Deze bepaling diende historisch om te wijzen op de rol van de balanceringsverantwoordelijke in de neerlegging van de dagelijkse coördinatieprogramma's en de inschakeling van elektriciteitsproductie-eenheden volgens de overeenkomst voor de coördinatie van de inschakeling van de productie-eenheden (zijnde het voormalig CIPU-contract). Deze verantwoordelijkheden zijn nu echter toebedeeld aan de programma-agent en aan de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning. De CREG behoudt bijgevolg *artikel 201, 7°*, van het voorstel van Elia niet in de gedragscode. De CREG voorziet weliswaar een overgangsbepaling in artikel 243 in de gedragscode voor behoud, in een overgangperiode, van de huidige regel die stelt dat de balanceringsverantwoordelijke ook de rol van programma-agent en deze van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning opneemt voor wat betreft elektriciteitsproductie-eenheden met een geïnstalleerd vermogen van 25 MW of meer. De transmissienetbeheerder dient binnen de twaalf maanden na inwerkingtreding van de gedragscode nieuwe voorstellen van de type-overeenkomsten voor de programma-agent en voor de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning ter goedkeuring in te dienen bij de CREG om deze overgangperiode tot een einde te brengen.
- Elia heeft de artikelen over compensatie van actieve verliezen in het transmissienet zonder inhoudelijke wijziging overgenomen in het voorstel voor de gedragscode. *Artikel 202* stelt dat de balanceringsverantwoordelijke de actieve verliezen dient te compenseren, wat mogelijk is, maar niet verplicht volgens de Europese richtsnoeren EBGL. De CREG herformuleert dit artikel om het alternatief te voorzien dat de transmissienetbeheerder de energieverliezen van de transmissienetgebruikers compenseert, net zoals het geval is op het plaatselijk vervoersnet. De herformulering van *artikel 202* laat bijgevolg toe dat, afhankelijk van studies omtrent dit onderwerp, de huidige compensatie door balanceringsverantwoordelijken behouden wordt dan wel vervangen wordt door compensatie door de transmissienetbeheerder.
- In *artikel 209, §1, 3°*, van het voorstel van Elia worden de woorden "van het contract" geschrapt aangezien deze bepaling zodoende eveneens de hypothese dekt dat de toegangshouder geen contract voor de evenwichtsverantwoordelijkheid met Elia ondertekent;
- *Artikel 219, §4*, van het voorstel van Elia somt elementen op die in de type-overeenkomst van de balanceringsverantwoordelijke aan bod komen. De CREG schrapt één element uit de lijst en voegt drie elementen toe aan de lijst, namelijk:
 - 1° de voorwaarden voor BRP's bedoeld in de artikelen 18.1, 18.6 en 18.7 van de Europese richtsnoeren EBGL;*
 - ~~*2° de verbintenis om alle methoden en voorwaarden van toepassing op de evenwichtsverantwoordelijken na te leven;*~~
 - 8° de bepalingen inzake opschorting, opzegging en, beëindiging van het contract van balanceringsverantwoordelijke;*

19 de verwijzing naar de modaliteiten voor de balanceringsverantwoordelijke in de type-toegangsovereenkomst voor de eenzijdige opzegging van zijn aanwijzing als balanceringsverantwoordelijke bedoeld in artikel [198]”

Punt 1° betreft een redactionele wijziging ten aanzien van de inleidende zin van de betreffende paragraaf 4. Punt 8° dient ter vervanging van *artikel 221, eerste lid* dat stelt dat de transmissienetbeheerder de modaliteiten voor opschorting van het contract van balanceringsverantwoordelijke opneemt in de type-overeenkomst (zie hieronder). Punt 9° is bedoeld om de BRP erop te wijzen dat hij in het kader van de type-toegangsovereenkomst gebruik kan maken van de mogelijkheid tot eenzijdige opzegging van de aanwijzing als BRP voor een bepaald toegangspunt in geval van wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie bedoeld in *artikel 198*.

De CREG schrapt punt 2° aangezien de ondertekening van een contract per definitie de verbintenis inhoudt om het contract en bijgevolg de “methoden en voorwaarden” van toepassing op de balanceringsverantwoordelijken na te leven.

- *Artikel 221, eerste lid*, wordt geschrapt en wordt opgevangen in punt 9° van *artikel 219, §4*, (zie hierboven). De bepalingen omtrent de schorsing van het contract ten gevolge van tekortkomingen van de BRP dienen in de betrokken type-overeenkomst te worden opgenomen (en zijn overigens reeds daarin opgenomen).
- In *artikel 242bis* wordt de term “verplichte” tweemaal geschrapt aangezien deze overbodig is. Het artikel betreft de aanduiding van de partij die de verantwoordelijkheid op zich neemt voor de programmering en/of de niet-beschikbaarheidsplanning van een installatie bedoeld in de afdelingen 3.6.2.2 en 3.6.2.3 van de ontworpen gedragscode. Het verplicht karakter blijkt uit de bepalingen in deze afdelingen, meer bepaald uit de *artikelen 243 en 246* van het voorstel van Elia.

Verder merkt de CREG op dat deze bepaling aansluit bij de artikelen 89.2 en 110.3 van de Europese richtsnoeren SOGL, met dien verstande dat onder de term “eigenaar” daarin de “transmissienetgebruiker” wordt bedoeld, die in de Belgische context hetzij de juridische eigenaar is van de installaties hetzij daarover minstens de gebruiksrechten heeft op basis van een overeenkomst met de eigenaar (cf. de definities in de ontworpen gedragscode van de begrippen “transmissienetgebruiker” en “netgebruiker”, overgenomen uit het huidige technisch reglement).

- De CREG herformuleert *artikel 243*, tweede lid, zodat de formulering gelijkaardig is aan deze van *artikel 246, §3*. Deze formulering geeft aan dat de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning de betreffende informatie-uitwisseling uitvoert, hoewel de verplichting tot informatie-uitwisseling berust op de netgebruiker als vertegenwoordiger van de eigenaar van de installatie zoals omschreven in *artikel 242*.
- De CREG schrapt *artikel 244, §1*, omdat de bepaling dat de type-overeenkomst voor de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning na publieke consultatie ter goedkeuring aan de CREG wordt voorgelegd reeds is opgenomen in artikel 3 van de ontworpen gedragscode en de bepaling dat de transmissienetbeheerder op transparante en niet discriminerende wijze, in de type-overeenkomst de methoden en voorwaarden van toepassing op de verantwoordelijken van de niet beschikbaarheidsplanning bepaalt reeds is opgenomen in artikel 4 van de ontworpen gedragscode. Deze wijziging wordt eveneens doorgevoerd in *artikel 249, §1*, voor de programma-agent.
- De CREG heeft de term “boetesysteem” in de context van de type-overeenkomsten vervangen door de term “schadebeding” (in de *artikelen 244 en 249*). Het wetsvoorstel houdende Boek 5

“Verbintenissenrecht” van het Burgerlijk Wetboek, aangenomen in de Kamer op 6 april 2022, vervangt de term “strafbeding” (ook gekend als “boetebeding”) door de term “schadebeding”.

- De CREG past de formulering in *artikel 248* aan in die zin dat de desbetreffende verplichting om beschikbaar actief vermogen ter beschikking te stellen van de transmissienetbeheerder voor redispatching rust op de transmissienetgebruiker (en niet op de “programma-agent”). Evenzeer kan elke transmissienetgebruiker (en niet programma-agent) op vrijwillige basis energie voor redispatching aanbieden aan de transmissienetbeheerder. Met toepassing van *artikel 242bis* kan de transmissienetgebruiker er dan voor kiezen om de effectieve aanbieding van beschikbare energie voor redispatching te laten uitvoeren door een derde partij aan te duiden als programma-agent. Gezien *artikel 242bis*, schrapt de CREG ook *artikel 248, §2, tweede lid*.
- De CREG voegt in *artikel 248, §3*, de verwijzing naar een modelbijlage in de type-overeenkomst voor de programma-agent toe ter formalisering van de desbetreffende limieten of de modaliteiten ter bepaling van deze limieten die de relevante netbeheerder kan opleggen in geval van vrijwillige aanbieding voor redispatching van beschikbare energie op verbruikseenheden.
- De CREG schrapt in *artikel 249, §3*, de bepalingen over timing van uitwisseling van programma’s: deze informatie is en dient te zijn opgenomen in de type-overeenkomst van de programma-agent.
- De CREG schrapt *artikelen 261, 262 en 262bis* van het voorstel van Elia (zie paragraaf 22 van deze ontwerpbeslissing).
- In *Deel 4* van het voorstel van Elia in verband met metingen:
 - a. worden de verwijzingen naar het “contract” vervangen door verwijzingen naar de “type-overeenkomst”,
 - b. wordt *artikel 274* geschrapt, omdat ervoor wordt geopteerd om deze bepalingen betreffende technische normering voor meetinstrumenten in het technisch reglement te behouden.
- In *Deel 5* van het voorstel van Elia dat betrekking heeft op de specifieke modaliteiten tussen de transmissienetbeheerder enerzijds en de lokale transmissienetbeheerders en publieke distributienetbeheerders anderzijds, voor wat betreft de aansluiting van het lokaal transmissienet of het publiek distributienet op en de toegang tot het transmissienet heeft Elia op diverse plaatsen bij het overnemen van de betrokken artikelen van het huidige technisch reglement de woorden “de lokale transmissienetbeheerders” of “het lokaal transmissienet” toegevoegd naast “de publieke distributienetbeheerders” en het “publiek distributienet”. Echter gebeurde dit niet op consistente wijze; zo heeft de CREG analoge aanpassingen doorgevoerd in de titel van *Deel 5* alsook in de *artikelen 317 en 320*. In de delen van de gedragscode die de CREG op eigen initiatief vaststelt, breidt de CREG de toepassing waar nodig ook uit tot de lokale transmissienetbeheerders, hoewel dit soms louter theoretisch is gezien Elia als lokale transmissienetbeheerder is aangeduid op gewestelijk niveau (bv. in het kader van de permanente dialoog).
- In *Deel 6* van het voorstel van Elia dat betrekking heeft op de regels van toepassing op de CDS-beheerders in hun relatie met de transmissienetbeheerder worden de verwijzingen naar het toegangscontract/aansluitingscontract/contract van balanceringsverantwoordelijke vervangen door verwijzingen naar de overeenkomstige type-overeenkomst omdat het materies betreft die niet bilateraal door partijen overeen te komen zijn, maar die op gelijke wijze van toepassing moeten zijn voor alle CDS-beheerders. Zie de aanpassingen in

artikel 340, §2, artikel 345, §§1 en 3, artikel 347, artikel 349, §1 en artikel 353, §4, van het voorstel van Elia.

- In *Deel 6* van het voorstel van Elia worden verder een aantal bepalingen betreffende de deelname aan de markt door de CDS-gebruikers in het kader van ondersteunende diensten of de strategische reserve uitgebreid ten aanzien van het huidige technisch reglement met een verwijzing naar het capaciteitsremuneratiemechanisme geregeld door de wet (bv. *artikel 340, §3*), maar dit gebeurt op niet-consistente wijze. De CREG voegt een dergelijke verwijzing derhalve volledigheidshalve ook toe in de *artikelen 342, §3, 345, §2, 350 en 353, §2* van het voorstel van Elia.
- De *artikelen 313, tweede lid, en 341* van het voorstel van Elia worden door de CREG geschrapt, rekening houdend met de opsplitsingsoefening met de Algemene Directie Energie, op basis waarvan we ervan uitgaan dat deze artikelen in het technisch reglement worden behouden.
- Een aantal verdere redactionele verbeteringen, hetzij om de Nederlandstalige en Franstalige versies beter op elkaar af te stemmen, hetzij puur taalkundig, hetzij om een consequent gebruik te maken van de gedefinieerde begrippen, hetzij om op consistente wijze te verwijzen naar hogere wetgeving, hetzij met het oog op een loutere herschikking zonder inhoudelijke wijziging, zoals in *artikel 219, §4, 1°*. Deze wijzigingen betreffen geen inhoudelijke wijzigingen van het voorstel van Elia en worden derhalve niet elk afzonderlijk in deze ontwerpbeslissing opgesomd en toegelicht.

De CREG heeft de wijzigingen die ze aanbrengt in het voorstel van Elia ingevolge deze opmerkingen aangeduid in track changes in het bijgevoegde voorstel van Elia.

35. De hiernavolgende beoordeling door de CREG van het voorstel van Elia betreft de artikelen overgenomen uit het huidige technisch reglement die verdergaande wijzigingen ondergingen in het voorstel van Elia dan de louter redactionele wijzigingen waarvan sprake in paragraaf 32 van deze ontwerpbeslissing, alsook de brugbepalingen naar de technische eisen die in het technisch reglement blijven.

De CREG gaat hierna eerst in op de brugbepalingen die Elia voorstelt ter implementatie in het aansluitingscontract van de technische eisen bepaald in het technisch reglement. Vervolgens blijft zij stilstaan bij de voorwaarden voor aansluiting op en toegang tot het transmissienet die inhoudelijk wijzigingen ondergingen, te weten de bepalingen betreffende de “gedeelde aansluitingen”, “substantiële modernisering” en de “eenzijdige beëindiging van de aanduiding als toegangshouder en balanceringsverantwoordelijke in geval van wanbetaling”.

5.2.2.1. De regels die Elia voorstelt ter implementatie in het aansluitingscontract van de technische eisen bepaald in het technisch reglement

36. Boek 1 van Deel 3 van het huidige technisch reglement blijft in zeer grote mate tot de bevoegdheid van de Koning behoren (cf. supra). Evenwel zijn er een aantal technische eisen in de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC die een bilaterale uitwerking vergen of toelaten (tussen de transmissienetbeheerder en een transmissienetgebruiker), of de transmissienetbeheerder het recht geven om eenzijdig lokale eisen te bepalen. Deze zaken moeten worden geregeld in het aansluitingscontract of een ander gereguleerd contract. Aangezien het vaststellen van de voorwaarden voor aansluiting, toegang en ondersteunende diensten tot de bevoegdheid van de CREG behoort, komt het ook aan de CREG toe om bepalingen inzake de inhoud van deze contracten vast te stellen.

Het is derhalve nodig om daaraan een invulling te geven en een “brug” te maken naar de technische eisen in het technisch reglement.

37. Rekening houdend met het informeel overleg dat plaatsvond met de CREG bevat het voorstel van Elia twee belangrijke artikelen terzake.

Artikel XX van het voorstel van Elia bevat een algemene bepaling voor de uitwerking in het relevante contract van dergelijke bilaterale technische eisen. Dit contract kan, al naargelang het geval, rekening houdend met wat de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC, en de gedragscode bepalen, het aansluitingscontract zijn, het relevante contract voor het verstrekken van ondersteunende diensten op het transmissienet, het contract voor de programmaverantwoordelijkheid op het transmissienet en/of het contract voor de verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning op het transmissienet. In het voorstel van Elia heeft de CREG de termen “contract voor congestie” vervangen door de contracten die dit contract hebben vervangen, te weten, zoals hiervoor aangegeven, het contract voor de programmaverantwoordelijkheid op het transmissienet en het contract voor de verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning op het transmissienet.

Aangezien deze bepaling mogelijk meer detail vereist voor een goed begrip door de transmissienetgebruikers, maar het in deze eerste gedragscode niet mogelijk is om concrete verwijzingen op te nemen naar het technisch reglement aangezien de CREG geen zicht heeft op het gewijzigde technisch reglement en de uiteindelijke nummering van artikelen daarin, gaat het voorstel van Elia uit van de uitwerking daarvan door Elia zelf en dit aan de hand van een tabel te publiceren op de website van Elia (*artikel XY* van het voorstel van Elia).

Deze tabel zal een aantal zaken preciseren, te weten:

- de desbetreffende bepaling van het technisch reglement of, in voorkomend geval, van deze Europese netcode RfG, de Europese netcode DCC of de Europese netcode HVDC,
- het voorwerp van de specifieke in het kader van een betrokken contract uit te werken bepaling,
- het betrokken contract waarin deze bepaling wordt uitgewerkt,
- in voorkomend geval, de plaats ~~met name~~ **weten** de aansluitingsprocedure of, indien meerdere gelijkaardige aansluitingsaanvragen betrokken kunnen zijn, een publieke consultatie, **waar** de transmissienetbeheerder een vastgestelde behoefte voor het net, communiceert en motiveert, rekening houdend met de impact die de technische eis op de installatie van de medecontractant kan hebben en,
- in voorkomend geval, de modaliteiten volgens dewelke de medecontractant van de transmissienetbeheerder tijdens de aansluitingsprocedure de betrokken capaciteit communiceert ~~en demonstreert~~ **en ter beschikking stelt** aan de transmissienetbeheerder.

De elementen die in het vet zijn aangeduid betreffen enerzijds redactionele aanpassingen die de CREG wenst aan te brengen in het voorstel van Elia, anderzijds inhoudelijke aanpassing met betrekking tot ter beschikkingstelling. Terbeschikkingstelling van een bepaalde capaciteit gebeurt immers niet tijdens de aansluitingsprocedure, maar kan een verplichting zijn na voltooiing van de aansluitings- (en toegangs-)procedure. Een dergelijke verplichting wordt dan desgevallend opgelegd via andere bepalingen in de gedragscode (vb. als voorwaarde volgend uit de verkregen aansluiting en toegang in het kader van congestiebeheer of als verplichting in het kader van levering van ondersteunende diensten).

Het voorstel van Elia voorziet dat deze tabel binnen de 6 maanden na inwerkingtreding van de gedragscode door de transmissienetbeheerder ter goedkeuring bij de CREG wordt ingediend en deze na goedkeuring wordt gepubliceerd op haar website.

Uiteraard zal ook het gewijzigde technisch reglement moeten bestaan.

De CREG is van mening dat het opstellen van een tabel door Elia een pragmatische manier van werken vormt die een oplossing kan bieden, althans in een overgangperiode, om zowel duidelijkheid te verschaffen aan de markt alsook rekening te kunnen houden met het te verwachten gewijzigde technisch reglement. Deze tabel dient onverwijld door Elia te worden gepubliceerd op haar website en hoeft niet afhankelijk te zijn van een goedkeuringsproces; deze tabel voegt immers geen nieuwe voorwaarden toe, maar is bedoeld om de voorwaarden vervat in de Europese netcodes en richtsnoeren, het technisch reglement, de gedragscode en de type-overeenkomsten goedgekeurd door de CREG op een overzichtelijke manier samen te brengen als informatief instrument voor de marktpartijen. De CREG zal bij de eerstvolgende wijziging van de gedragscode de relevantie in de praktijk van deze tabel evalueren en bekijken of deze al dan niet best behouden blijft dan wel vervangen wordt door een aantal bijkomende bepalingen in de gedragscode. Om die reden heeft de CREG *artikel XY* van het voorstel van Elia geherformuleerd.

38. Ook op een paar andere plaatsen voorziet het voorstel van Elia een “brugbepaling” naar het technisch reglement. Zo bepaalt *artikel 276* van het voorstel van Elia dat het aansluitingscontract of, in voorkomend geval, het toepasselijke contract voor ondersteunende diensten, in voorkomend geval, de technische criteria bevat die de transmissienetbeheerder bepaalt in uitvoering van het technisch reglement waaraan meetuitrustingen moeten voldoen.

5.2.2.2. Wat betreft het topic “substantiële modernisering”

39. Deze aangelegenheid is momenteel nog geregeld in de artikelen 159, 161 tot 163 van het huidige technisch reglement, maar hoort thuis in de gedragscode aangezien de procedure van substantiële modernisering plaatsvindt in het kader van een aansluitingsaanvraag.

Uit de besprekingen die plaatsvonden tussen Elia en de CREG over de richtsnoeren van Elia inzake “substantiële modernisering”, opgesteld met toepassing van artikel 162, §2, van het huidige technisch reglement, is gebleken dat Elia in gevallen van substantiële modernisering van een installatie niet steeds een detailstudie uitvoert, nl. enkel indien er ook sprake is van een niet-geringe wijziging van de aansluiting zelf. De bepalingen van het huidige technisch reglement gaan nochtans ervan uit dat een moderniseringsstudie steeds een onderdeel vormt van een detailstudie.

Het voorstel van Elia beoogt de bepalingen dienaangaande af te stemmen op de praktijk.

Verder is uit de eerste concrete gevallen van substantiële modernisering van installaties van een transmissienetgebruiker gebleken dat er nood is aan een beslissingsprocedure bij de CREG die op zo kort mogelijke termijn duidelijkheid brengt voor zowel de marktpartij als Elia.

Het voorstel van Elia beoogt dit te realiseren door:

- een beslissingstermijn voor de CREG te voorzien van 60 kalenderdagen, éénmaal verlengbaar indien informatie ontbreekt of het een complex dossier betreft,
- een verplichting voor Elia om de betrokken transmissienetgebruiker te raadplegen over haar ontwerp van moderniseringsstudie. Dit moet een raadpleging door de CREG overbodig maken.

Daarnaast worden in het voorstel van Elia de verwijzingen naar type-B- eenheden in relatie met elektriciteitsproductie-eenheden in de *artikelen 161 en 162* geschrapt, aangezien alle elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het transmissienet van het type D zijn (want aangesloten op een spanning $\geq 110\text{kV}$). Bovendien worden installaties van het type B hoe dan ook niet geïmplementeerd in de procedure voor substantiële modernisering vervat in de artikelen 4.1, a), van de EU netcodes RfG, DCC en HVDC. Er was eerder al een aanbeveling van de Users’ Group van Elia in die zin.

In *artikel 159* van het voorstel van Elia wordt ook duidelijkheidshalve gepreciseerd dat er twee type wijzigingsverzoeken zijn, te weten een wijzigingsverzoek van de aansluiting en een wijzigingsverzoek betreffende de installatie van de transmissienetgebruiker. Er kan in de praktijk sprake zijn van één van beide wijzigingsverzoeken, maar deze kunnen ook met elkaar gepaard gaan. In *artikel 159, §1, derde lid*, van het voorstel van Elia wordt gepreciseerd dat een wijziging als gering wordt beschouwd indien de aanvraag geen aanleiding geeft tot materiële investeringen die de fysieke of de technische capaciteiten van de aansluitingsinstallaties veranderen. Gezien het hier met zoveel woorden gaat over de capaciteiten van de aansluitingsinstallaties (die onderdeel vormen van de aansluiting) moet de term “wijziging” hier volgens de CREG worden begrepen als een wijziging van de aansluiting en niet als een wijziging van de installatie van de transmissienetgebruiker. Overigens is het al dan niet substantieel karakter van een wijziging van de installatie van de transmissienetgebruiker te evalueren in het kader van het criterium vervat in de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC, te weten de vraag naar de invloed op de technische capaciteiten van de installatie. Dit wordt evenwel best verduidelijkt in de tekst, wat de CREG dan ook doet door de woorden “van de aansluiting” toe te voegen. Verder worden de woorden “installatie” volledigheidshalve telkens aangevuld met de woorden “van de transmissienetgebruiker”. Volgens de CREG vergt dit geen aangepast voorstel van Elia, maar zijn dit louter tekstuele verduidelijkingen van de tekst die de bedoeling beter beogen weer te geven.

In *artikel 161, § 3*, van het voorstel van Elia wordt bepaald dat de in *artikel 160, § 3*, vastgestelde termijnen worden opgeschort tot op het einde van de procedure die wordt beschreven in artikel 4.1., a), respectievelijk van de Europese netcode RfG, de Europese netcode DCC en de Europese netcode HVDC of tot het einde van de in paragraaf 1 bedoelde procedure. De CREG meent dat de verwijzing naar paragraaf 1 een vergissing inhoudt en dat Elia bedoelt te verwijzen naar paragraaf 2. Volledigheidshalve vult de CREG de verwijzing naar artikel 4.1., a), van de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC verder aan met een verwijzing naar paragraaf 1, aangezien deze paragraaf preciseringen inhoudt ten aanzien van dit artikel 4.1., a), van de Europese netcodes RfG, DCC en HVDC. Volgens de CREG vergt dit opnieuw geen aangepast voorstel van Elia, aangezien dit louter hetzij een redactionele rechtzetting, hetzij een redactionele vervollediging inhoudt.

Het geheel van aanpassingen in het voorstel van Elia ten aanzien van de betrokken bepalingen in het huidige technisch reglement werden informeel in belangrijke mate al besproken met medewerkers van de CREG en zijn vooral bedoeld om een antwoord te bieden op in de praktijk reeds vastgestelde punten van mogelijke verbetering van de huidige regeling. De CREG is van oordeel dat het voorstel van Elia op dit punt een belangrijke verbetering inhoudt ten aanzien van de huidige regeling en kan derhalve de voorgestelde regeling aanvaarden met de redactionele aanpassingen zoals hierboven besproken.

5.2.2.3. Wat betreft het topic “procedure voor de eenzijdige opzegging van de aanduiding als toegangshouder en balanceringsverantwoordelijke in geval van wanbetaling”

40. Artikel 198 van het huidige technisch reglement bepaalt het volgende in verband met de procedure voor de eenzijdige opzegging door de toegangshouder en/of de balanceringsverantwoordelijke van hun respectieve aanwijzingen als toegangshouder en balanceringsverantwoordelijke in geval van wanbetaling:

“Art. 198. Uiterlijk twaalf maanden na de inwerkingtreding van dit besluit legt de transmissienetbeheerder de commissie ter goedkeuring een wijziging van het toegangsmodelcontract voor teneinde een procedure vast te stellen voor de eenzijdige opzegging door de toegangshouder en/of de evenwichtsverantwoordelijke van hun respectieve aanwijzingen als toegangshouder en evenwichtsverantwoordelijke in geval van wanbetaling, hetgeen uiteindelijk kan leiden tot deactivering van het (de) betrokken toegangspunt(en). Deze procedure wordt vastgesteld na raadpleging van de betrokken marktdeelnemers door de transmissienetbeheerder.”

Een belangrijke nieuwe bepaling wordt toegevoegd in het voorstel van Elia, ter vervanging van artikel 198 van het huidige technisch reglement. Dit nieuwe artikel bevat een definitie van een “toestand van wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie”, resulterend uit een gevonden compromis tussen Febeg en Febeliec, die de activerende factoren (“triggers”) bepaalt voor de procedures tot eenzijdige opzegging van de aanduiding als toegangshouder en balanceringsverantwoordelijke (hierna ook aangeduid als de “drop-off procedure” of “dropprocedure”) die vervolgens moeten worden uitgewerkt in de type-toegangsovereenkomst.

De verwijzing naar de termijn van twaalf maanden in artikel 198 van het huidige technisch reglement wordt geschrapt. Dit is logisch aangezien Elia ondertussen een voorstel van type-toegangsovereenkomst ter goedkeuring bij de bevoegde regulatoren heeft ingediend waarin onder meer een dergelijke procedure reeds is opgenomen. De analyse van dit voorstel is lopende op het ogenblik van deze ontwerpbeslissing.

Onder netgebruiker wordt voor de doeleinden van deze definitie begrepen de netgebruiker of de persoon gemandateerd door de netgebruiker om namens hem een elektriciteitsleveringscontract te sluiten. Het betreft hier in de praktijk bv. aankoopcentrales of moedermaatschappijen die namens de netgebruiker een contract sluiten voor de levering van elektriciteit.

Verder worden in deze definitie drie situaties onderscheiden, rekening houdend met de diverse rollen die kunnen worden opgenomen in de elektriciteitssector:

- wanneer noch de toegangshouder, noch de balanceringsverantwoordelijke de leverancier is,
- indien de toegangshouder tevens de leverancier is van de netgebruiker,
- Indien de balanceringsverantwoordelijke tevens de leverancier is van de netgebruiker.

In de drie situaties wordt een situatie van wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie geacht zich voor te doen in twee analoge scenario's, die kort samengevat neerkomen op:

- 1) wanneer de betrokken partij de remediëringsmaatregelen heeft uitgeput om, een schuld in te vorderen, of het betalingsrisico af te dekken, tijdens de contractueel vastgelegde remediëringsperiode die hem wordt toegekend in de vermelde overeenkomst,
- 2) wanneer een procedure tot gerechtelijke reorganisatie of soortgelijke procedure met het oog op het bekomen van de opschorting van betaling ten aanzien van de schuldeisers is aangevraagd door de netgebruiker of voornoemde door de netgebruiker gemandateerde

persoon, dan wel het faillissement is aangevraagd van de netgebruiker of voornoemde door de netgebruiker gemandateerde persoon.

De CREG stelt vast dat de definitie van “wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie” resulteert uit een compromis gevonden tussen Febeg en Febeliec en gaat er derhalve van uit dat deze bepalingen garant staan voor een zeker evenwicht tussen de legitieme bezorgdheden van zowel de netgebruikers als de marktactoren. De CREG kan de voorgestelde definitie derhalve aanvaarden.

Echter is de CREG van mening dat de term “netgebruiker” telkens moet worden vervangen door de term “transmissienetgebruiker” aangezien de toepassing van de gedragscode de aansluiting op en toegang tot het transmissienet betreft.

De toepassing in de praktijk van de ontworpen drop-off procedure zal weliswaar moeten worden geëvalueerd door Elia, in overleg met de marktpartijen, en deze zal zo nodig in de gedragscode moeten worden bijgestuurd om de niet-discriminatoire behandeling en billijkheid van de regeling ten allen tijde te verzekeren.

5.2.2.4. Wat betreft het topic “gedeelde aansluitingen”

41. Deze aangelegenheid is momenteel nog geregeld in de artikelen 154 tot 156 van het huidige technisch reglement, maar hoort thuis in de gedragscode aangezien het de manier van aansluiten op het transmissienet betreft.

Het voorstel van Elia van aangepaste regeling voor het topic “gedeelde aansluitingen” is het gevolg van de nood aan gevoeld bij Elia om deze bepalingen te verduidelijken naar aanleiding van de behandeling van aansluitingsaanvragen voor batterijsystemen op het transmissienet. Naar aanleiding van een ontwerp van richtsnoeren ter interpretatie van de artikelen 154 tot 156 van het huidige technisch reglement dat Elia aan de CREG voorlegde, vonden informele besprekingen met de CREG plaats, waarbij de CREG onder meer aangaf dat de gedragscode een goede gelegenheid vormt om bijkomende bepalingen omtrent gedeelde aansluitingen op te nemen.

Voor de CREG, en dit bleek tijdens de besprekingen ook een bezorgdheid te zijn van Elia, is het daarbij van belang dat het concept van gedeelde aansluitingen duidelijk onderscheiden blijft van de situatie van een CDS. Overigens is een gedeelde aansluiting uiteraard slechts een “mogelijkheid”, doch geen verplichting. Een aansluitingsaanvrager kan met andere woorden perfect een aansluitingsaanvraag voor een eigen individuele nieuwe aansluiting op het transmissienet indienen.

Een gedeelde aansluiting moet in elk geval ook inhouden, zoals bij een individuele aansluiting, dat de transmissienetgebruikers die de aansluiting delen elk afzonderlijk een aansluitingscontract en toegangscontract met Elia hebben, en derhalve een rechtstreekse relatie hebben met Elia (zij het dat de transmissienetgebruiker zoals gebruikelijk een derde partij kan aanduiden om het toegangscontract af te sluiten). Dit is een belangrijk verschil met een CDS, waar de achterliggende gebruiker geen aansluitingscontract en geen toegangscontract heeft met Elia, doch enkel met de CDS-beheerder.

Voor de CREG is het dan ook belangrijk dat Elia over een individuele afschakelmogelijkheid beschikt van de transmissienetgebruikers die een aansluiting delen, in het bijzonder in het kader van bv. de drop-off regeling (zie hoger). Er moet worden vermeden dat in geval van wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie van de ene transmissienetgebruiker, de andere transmissienetgebruiker van de elektriciteitstoevoer wordt afgesneden zonder dat deze zich in een toestand van wanbetaling of verslechtering van de financiële situatie bevindt.

42. Hoe dan ook dienen de contractuele voorwaarden en de eventuele operationele beperkingen die gepaard gaan met een gedeelde aansluiting op een transparante en niet-discriminerende wijze te

worden beschreven in de type-aansluitingsovereenkomst (desgevallend via een modelbijlage bij deze overeenkomst), goed te keuren door de CREG. *Artikel [154]* van het voorstel van Elia bepaalt en verduidelijkt op welke manier een gedeelde aansluiting kan worden gerealiseerd. Dit kan op de volgende twee manieren op voorwaarde dat de transmissienetbeheerder door middel van één of in het voorkomend geval twee detailstudie(s) bevestigt dat het gevraagde project technisch haalbaar is, te weten:

- a) via een nieuwe gedeelde aansluiting, in gezamenlijk akkoord aangevraagd door de betrokken aansluitingsaanvragers,
- b) via een bestaande aansluiting, voor zover de transmissienetgebruiker die via de installaties bedoeld in de aanvraag tot gedeelde aansluiting al op het transmissienet is aangesloten, ermee instemt zijn aansluiting te delen met de aansluitingsaanvrager, na overeenstemming onder andere over een financiële vergoeding.

De situatie onder b) is wat zich tot nog toe voordoet in de praktijk. Het voorstel van Elia sluit evenwel niet uit dat partijen van meet af aan een gedeelde aansluiting op het transmissienet willen realiseren en biedt op die manier flexibiliteit aan marktpartijen om de keuze te maken die best bij hun wensen aansluit.

Vanzelfsprekend doet deze regeling geen afbreuk aan de regionale wetgeving, in het bijzonder de aansluitingswijze afhankelijk van het maximaal vermogen van de installatie die men wenst aan te sluiten op het net. De CREG acht niettemin een precisering in die zin wenselijk; deze toevoeging vergt volgens de CREG geen aangepast voorstel vanwege Elia aangezien de toevoeging inhoudelijk niets wijzigt en in feite logisch voortvloeit uit de verdeling van bevoegdheden in België.

43. *Artikel [155]* van het voorstel van Elia bepaalt dat het interfacepunt van de transmissienetgebruiker die al op het transmissienet is aangesloten en het interfacepunt van de aansluitingsaanvrager bij het uitwerken van het ontwerp van de gedeelde aansluiting zoveel mogelijk behouden resp. voorzien worden op het spanningsniveau van het eerstgenoemde interfacepunt. Verder wordt daarin bepaald dat het bestaande interfacepunt indien nodig voor het behoud van de toegang tot het net van beide partijen verplaatst kan worden, maar dit niet verder dan noodzakelijk.

De CREG is van mening dat de bewoordingen “indien nodig voor het behoud van de toegang tot het net” niet erg duidelijk zijn. Bijgevolg is ook niet erg duidelijk wanneer het stroomafwaarts verleggen van het interfacepunt of het uiteindelijke gekozen spanningsniveau dan strikt noodzakelijk is vanuit dat oogpunt. Deze bepaling laat veel ruimte voor invulling door Elia.

De CREG is van mening dat zoveel mogelijk moet worden vermeden dat interfacepunten laag in spanning komen te liggen. Het gaat immers om het uitbreiden van een aansluiting; het beheer daarvan tot op de interfacepunten vergt alleen maar meer afspraken inzake veiligheid, exploitatie, en procedures. Daarnaast is de CREG van mening dat elementen als economische efficiëntie ook kunnen spelen bij de gekozen configuratie

44. *Artikel [156]* van het voorstel van Elia voorziet dat de transmissienetbeheerder het beheer van de gedeelde aansluitingsinstallaties moet waarnemen in overeenstemming met de wet en haar uitvoeringsbesluiten en de door de CREG goedgekeurde type-aansluitingsovereenkomst. Indien, conform *artikel [155]*, het interfacepunt verplaatst wordt, voorziet *artikel [156]* van het voorstel van Elia dat de transmissienetbeheerder zich het recht voorbehoudt het beheer van de aansluitingsinstallaties, die niet in zijn eigendom zijn en gelegen op de site van de betrokken netgebruiker, niet op zich te nemen, dit met uitzondering van het plaatsen en beheer van tellers die nodig zijn in het kader van de facturatie van de toegang en van kabels en/of lijnen die over de sitegrenzen heen liggen.

De CREG begrijpt dat Elia geen aansluitingsinstallaties wil beheren indien dit om reden van bv. veiligheidsrisico's voor Elia niet mogelijk is aangezien het installaties betreft waarvan ze geen eigenaar is en die op de site van de transmissienetgebruiker zijn gelegen. De nodige toegang voor Elia tot de site van de transmissienetgebruiker moet echter gegarandeerd worden voor het plaatsen en het beheer van tellers die nodig zijn in het kader van de facturatie van de toegang. De CREG begrijpt uit het voorstel van Elia dat dit eveneens het geval moet zijn voor het plaatsen en beheer van kabels en/of lijnen die over de sitegrenzen heen liggen.

De CREG wenst, louter vanuit redactioneel oogpunt, de kleine aanpassingen aangeduid hierna in het vet door te voeren in het voorstel van Elia: "Indien, conform artikel 155, het interfacepunt verplaatst wordt, behoudt de transmissienetbeheerder zich het recht **voor** het beheer van de aansluitingsinstallaties, die niet in zijn eigendom zijn en gelegen op de site van de betrokken **transmissienetgebruiker**, niet op zich te nemen. Dit met uitzondering van het plaatsen en beheer van tellers die nodig zijn in het kader van de facturatie van de toegang en **van** kabels en/of lijnen die over de sitegrenzen heen liggen."

Deze redactionele verbeteringen vergen volgens de CREG geen aangepast voorstel van Elia, precies omdat deze loutere redactionele aanpassingen inhouden.

45. *Artikel [157]* van het voorstel van Elia bepaalt dat, in het geval van een gedeelde aansluiting bedoeld in *artikel [154]*, de betrokken transmissienetgebruikers voor de installaties betrokken bij deze gedeelde aansluiting elk beschikken over een individueel toegangspunt voor de injectie en/of afname, over een individueel ter beschikking gesteld vermogen bedoeld in *artikel 196* en over een eigen aansluitingscontract met de transmissienetbeheerder. Dit artikel neemt artikel 155 van het huidige technisch reglement over.

De CREG gaat hiermee akkoord en verwijst naar haar hoger gemaakte opmerkingen. Daaruit volgt ook dat beide transmissienetgebruikers die een aansluiting delen krijgen elk een eigen factuur van Elia zullen ontvangen voor de toegang tot het transmissienet, dit op hun respectieve toegangspunt (dat samenvalt met het spanningsniveau van het(de) aansluitingspunt(en)).

Artikel 45 van het voorstel van Elia preciseert dat de transmissienetbeheerder, na raadpleging van de betrokken transmissienetgebruiker, op niet-discriminerende en transparante wijze en indien mogelijk op het eendraadsschema, onder meer volgende zaken voorziet:

1° het aansluitingspunt;

2° het interfacepunt;

3° het toegangspunt geassocieerd met het aansluitingspunt of, in geval van een gedeelde aansluiting, de toegangspunten geassocieerd met het aansluitingspunt.

Rekening houdend met wat voorafgaat, wordt punt 2° "het interfacepunt", volledigheidshalve ook best vervuldigd voor gedeelde aansluitingen als volgt "2° het interfacepunt of, in geval van een gedeelde aansluiting, de interfacepunten van de betrokken transmissienetgebruikers".

46. *Artikel [158]* van het voorstel van Elia bepaalt dat de transmissienetgebruikers betrokken bij de gedeelde aansluiting een volwaardig recht op toegang hebben tot het transmissienet. Verder wordt daarin het volgende bepaald: "Indien de transmissienetbeheerder het beheer niet waarneemt van bepaalde gedeelde aansluitingsinstallaties, bedoeld in artikel 156, blijft de transmissienetbeheerder in ieder geval beschikken over een afschakelmogelijkheid per individuele transmissienetgebruiker ten behoeve van de procedures inzake onderbreking en/of afschakeling die gelden op grond van of krachtens de toepasselijke regelgeving en/of het toegangscontract. Deze afschakelmogelijkheid kan bestaan uit een telecommando of een bevel tot afschakeling door de transmissienetbeheerder verstuurd aan de betrokken transmissienetgebruiker(s); bij het falen van dergelijke telecommando, niet

te wijten aan een fout van de transmissienetbeheerder, of bij gebrek aan tijdige opvolging van dit bevel door de betrokken transmissienetgebruiker(s), zal de transmissienetbeheerder overgaan tot afschakeling van alle bij de gedeelde aansluiting betrokken transmissienetgebruikers.”

De CREG verwijst naar wat zij hoger heeft uiteengezet in verband met het belang van een eigen toegang tot het transmissienet in hoofde van de transmissienetgebruikers die een aansluiting delen. Het principe is derhalve inderdaad dat zij beide dezelfde rechten en verplichtingen hebben ten aanzien van Elia wat betreft de toegang tot het net, en omgekeerd Elia ten aanzien van deze transmissienetgebruikers, en derhalve elk een volwaardig recht op toegang hebben tot het transmissienet. Eventuele operationele beperkingen zullen ten aanzien van de CREG moeten worden gerechtvaardigd en tot een minimum worden beperkt, dit door deze op transparante en niet-discriminerende wijze te beschrijven in de type-aansluitingsovereenkomst, zo nodig de type-toegangsovereenkomst.

Om die reden acht de CREG het bv. belangrijk, zoals hoger reeds werd aangegeven, dat een individuele afschakelmogelijkheid blijft bestaan van de transmissienetgebruikers die een aansluiting delen. Deze individuele afschakelmogelijkheid dient zoveel mogelijk te worden voorzien via het plaatsen van een individuele stroomonderbreker te bedienen door Elia (via telecommando), en slechts indien dit technisch onmogelijk is, door middel van het beste alternatief, waarvan de CREG begrijpt dat dit bestaat in een bevel tot afschakeling op te volgen door de betrokken transmissienetgebruiker. Een individuele afschakelmogelijkheid veronderstelt een individueel fysiek punt waar die afschakeling kan plaatsvinden. Dit veronderstelt derhalve dat dit gebeurt op of stroomafwaarts van de respectieve interfacepunten van de transmissienetgebruikers.

Dit komt overigens niet in strijd met *artikel 36* van het voorstel van Elia dat bepaalt dat het aansluitingspunt het transmissienet scheidt van de aansluitingsinstallaties waarvan de uitschakeling slechts gevolgen heeft voor de transmissienetgebruiker aangesloten op dat punt, of voor de transmissienetgebruikers aangesloten op dat punt in geval van een gedeelde aansluiting. Het kan gerechtvaardigd voorkomen dat Elia ook over afschakelmogelijkheden blijft beschikken op het niveau van het (de) aansluitingspunt(en), bv. indien dit gebeurt uit voorzorg om schade aan installaties te vermijden. Het zal nodig zijn dat Elia nagaat of de type-aansluitingsovereenkomst en de type-toegangsovereenkomst voldoende precies zijn zodat duidelijk is, afhankelijk van de situatie en reden voor onderbreking/afschakeling, op welk fysiek punt dit kan/moet gebeuren, het aansluitingspunt of het interfacepunt (of nog stroomafwaarts daarvan), waar een onderbreking/afschakeling op het eerstgenoemde punt beide bij de gedeelde aansluiting betrokken transmissienetgebruikers raakt en op het laatstgenoemde punt slechts een individuele transmissienetgebruiker raakt.

47. *Artikel [159]* van het voorstel van Elia voorziet, naar analogie met artikel 156 van het huidige technisch reglement, dat elk van de aansluitingscontracten van de transmissienetgebruikers betrokken bij de gedeelde aansluiting wordt aangevuld met het akkoord gesloten tussen de transmissienetgebruikers, die de aansluiting delen, en de transmissienetbeheerder en dat dit akkoord de rechten en plichten van de partijen vaststelt betreffende de gedeelde aansluiting. Er wordt thans toegevoegd dat dit akkoord moet plaatsvinden overeenkomstig de betrokken bijlage in de type-aansluitingsovereenkomst goedgekeurd door de CREG.

Tevens wordt volgende bepaald: “ De betrokken bijlage van het aansluitingscontract bevat in elk geval de specifieke modaliteiten inzake de conformiteit van de gedeelde aansluiting, de eigendomsafbakening van de gedeelde aansluitingsinstallaties, de beheerswijze van deze installaties, de rollen en verantwoordelijkheden inzake onderhoud en exploitatie van de aansluitingsinstallaties die geen eigendom zijn van de transmissienetbeheerder en desgevallend niet door de transmissienetbeheerder beheerd worden. Deze bijlage zal, in voorkomend geval, ook uitdrukkelijk de operationele beperkingen inzake aansluiting en toegang voor de nieuwe transmissienetgebruiker bevatten.”

De CREG verwijst naar wat zij hoger reeds uiteenzette en kan hiermee akkoord gaan. Het is van belang dat de principes terzake voor gedeelde aansluitingen die op gelijke wijze van toepassing moeten zijn voor alle gedeelde aansluitingen deel uitmaken van de type-aansluitingsovereenkomst goedgekeurd door de CREG.

Artikel 169 van het voorstel van Elia houdt daarmee rekening. In §1, 17°, wordt toegevoegd dat de type-aansluitingsovereenkomst de bepalingen bevat die gelden in het geval van een gedeelde aansluiting. In *artikel 169, §2, 17°*, wordt de mogelijkheid voorzien van specifieke afspraken voor elk aansluitingspunt die gelden in geval van een gedeelde aansluiting. Ook dan moeten die bilaterale afspraken worden aangegaan aan de hand van een modelbijlage goedgekeurd door de CREG.

48. *Artikel [160]* van het voorstel van Elia bepaalt dat er maximum één teller per eerste aansluitingsveld wordt geplaatst voor een gedeelde aansluiting door de transmissienetbeheerder. Verder wordt voorzien dat de kosten voor het beheer en de installatie van de extra tellers die niet behoren tot het eerste aansluitingsveld en nodig zijn voor de gedeelde aansluiting ten laste zijn van de netgebruikers. De transmissienetbeheerder is eigenaar en beheerder van deze extra tellers.

De CREG heeft hierbij geen bijzondere opmerkingen. De term “netgebruikers” moet wel vervangen worden door “transmissienetgebruikers”. Volgens de CREG is dit een redactionele vergissing vanwege Elia, die geen aangepast voorstel van Elia vergt, maar een loutere rechtzetting.

In dit kader is ook *artikel 267, §1, tweede lid*, van het voorstel van Elia vermeldenswaard dat bepaalt dat in geval van een gedeelde aansluiting, het aansluitingscontract, en in voorkomend geval het betrokken contract voor ondersteunende diensten, de plaats van de meetuitrustingen en, in voorkomend geval, de formules bepaalt die, bij gebreke aan een bepaalde meetuitrusting, toestaan om de hoeveelheid geïnjecteerde en/of afgenomen actieve en/of reactieve energie op de betreffende installatie van elk van de transmissienetgebruikers te berekenen en aan hen toe te kennen.

49. *Artikel [161]* van het voorstel van Elia preciseert tenslotte dat aansluitingen op het transmissienet maximaal worden gedeeld door twee transmissienetgebruikers, behoudens afwijking op voorstel van de transmissienetbeheerder en/of de aansluitingsaanvrager goedgekeurd door de CREG. Indien de afwijking wordt voorgesteld door de aansluitingsaanvrager, neemt de CREG haar beslissing na raadpleging van de transmissienetbeheerder. De CREG wil niet van meet af bepaalde configuraties van gedeelde aansluitingen met meer dan twee transmissienetgebruikers verbieden.

Artikel 156, derde lid, van het huidige technisch reglement blijft verder behouden in het ontworpen *artikel [161]*: “De elementen die deel uitmaken van een distributienet of van het net van een CDS mogen niet betrokken zijn door een gedeelde aansluiting; zulke gedeelde aansluiting blijft mogelijk tussen een transmissienetgebruiker en een CDS wanneer ze hun aansluitingsinstallaties delen.”

50. Rekening houdend met wat voorafgaat kan de CREG globaal akkoord gaan met de door Elia voorgestelde regeling voor gedeelde aansluitingen aangezien deze toch belangrijke verduidelijkingen inhoudt ten opzichte van de regeling terzake in het huidige technisch reglement, maar wenst een paar redactionele zaken te verbeteren in de ontworpen *artikelen [156] en [160]* (zie hoger). Verder wenst zij in *artikel [154]* de woorden “in het voorkomend geval” te vervangen door “in voorkomend geval”. Volgens de CREG vergt dit geen aangepast voorstel vanwege Elia, gezien deze aanpassingen strekken tot verduidelijking van de tekst zonder inhoudelijke impact op het voorstel van Elia.

In elk geval wenst de CREG de toepassing door Elia van deze regeling te evalueren, onder meer om na te gaan hoe deze precies wordt ingevuld door Elia en of deze niet tot ongewenste effecten leidt in de praktijk, dit in samenwerking met de regionale regulatoren. Deze regeling kan bv. niet tot gevolg hebben dat het concept van gedeelde aansluitingen evolueert naar een vorm van “vermomde” CDS, waarbij de situatie van de transmissienetgebruiker die een aansluiting deelt ten aanzien van Elia in de

praktijk niet substantieel verschilt van een CDS-gebruiker. Uiteraard geldt deze regeling eveneens onverminderd de toepasselijke regels in regionale wetgeving in verband met de te volgen procedures voor aansluiting op de distributienetten of de lokale transmissienetten.

Teneinde deze monitoring door de CREG toe te laten, heeft de CREG een bepaling in de ontworpen gedragscode (in deel "Slotbepalingen") toegevoegd dat Elia tijdig kennis moet geven aan de CREG van elk voornemen om een gedeelde aansluiting toe te kennen, samen met alle relevante elementen van het betreffende dossier. De CREG is van mening dat deze toevoeging geen aanpassing vergt van het voorstel van Elia, gezien het aan de CREG toekomt, en niet aan de voorstelbevoegdheid van Elia, om zich ervan te vergewissen dat zij over de nodige handvaten beschikt om een monitoring van de gedragscode uit te voeren.

5.2.3. Conclusie betreffende het voorstel van Elia

51. De CREG kan akkoord gaan met het voorstel van Elia van aansluitingsprocedures (*Deel 2, Boek 2.1* van het voorstel van Elia) dat ter goedkeuring voorligt met toepassing van artikel 15, §1, eerste lid, van de elektriciteitswet.

Zoals toegelicht in deel 5.2.2 van deze ontwerpbeslissing (meer bepaald de paragrafen 34 (eerste gedachtestreepje), 39 en 41 tot 50 van deze ontwerpbeslissing), wenst de CREG niettemin daarin een aantal bepalingen vanuit redactioneel oogpunt te verbeteren of bepaalde zaken te verduidelijken zonder inhoudelijke impact op het voorstel van Elia. Deze aanpassingen worden in *Deel 2, Boek 2.1* van het voorstel van Elia, dat als bijlage 2 wordt toegevoegd aan deze ontwerpbeslissing, aangeduid door middel van markering ("track changes"). Volgens de CREG staan deze aanpassingen de goedkeuring van het deel aansluitingsprocedures niet in de weg en vergen deze aanpassingen met andere woorden geen aangepast voorstel vanwege Elia, gezien deze, zoals reeds gezegd, louter strekken tot redactionele verbetering of verduidelijking van de tekst zonder inhoudelijke wijziging van het voorstel van Elia.

52. De CREG kan daarnaast in grote mate akkoord gaan met de overige delen van het voorstel van Elia, die in tegenstelling tot de aansluitingsprocedures de goedkeuring van de CREG niet vergen, doch voert een aantal aanpassingen daarin door die eveneens worden aangeduid door middel van markering ("track changes") in het voorstel van Elia als bijlage 2 bij deze ontwerpbeslissing. Voor de motivering van deze aanpassingen, die hier en daar ook een inhoudelijke aanpassingen inhouden, verwijst de CREG naar wat zij heeft uiteengezet in deel 5.2.2 van deze ontwerpbeslissing. Aangezien het voorstel van Elia, met uitzondering van de aansluitingsprocedures, niet onderworpen is aan een goedkeuring ervan door de CREG, vooraleer zij tot vaststelling ervan overgaat, is derhalve geen aangepast voorstel vanwege Elia vereist (zie ook paragraaf 6 van deze ontwerpbeslissing). Uiteraard maakt de motivering van de door de CREG aangebrachte aanpassingen mee deel uit van de openbare raadpleging.

5.3. BOEK 8 – VOORWAARDEN VOOR HET VERSTREKKEN VAN ONDERSTEUNENDE DIENSTEN

5.3.1. Vooraf

53. Artikel 11, §2, tweede lid, van de elektriciteitswet, dat in werking treedt op 1 september 2022, bepaalt dat de CREG in de gedragscode, na raadpleging van de netgebruikers en van de netbeheerder, de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden bepaalt inzake:

- 1) de verstrekking van ondersteunende diensten, die zo economisch mogelijk worden uitgevoerd en passende stimuleringsmaatregelen bieden voor netwerkgebruikers, om hun input en output op elkaar af te stemmen; dergelijke ondersteunende diensten worden op billijke en niet-discriminerende wijze verstrekt en zijn gebaseerd op objectieve criteria, en
- 2) toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.

In dit deel 5.3 licht de CREG de voorwaarden toe die zij vaststelt inzake de verstrekking van ondersteunende diensten.

Met toepassing van artikel 11, §1, 4°, van de elektriciteitswet bepaalt de Koning nog de ondersteunende diensten die de netbeheerder moet inrichten.

De wet van 21 juli 2021⁴ voert een nieuwe definitie in voor het begrip “ondersteunende dienst” in artikel 2, 101°, van de elektriciteitswet: "ondersteunende dienst": een dienst die nodig is voor de exploitatie van een transmissie- of distributiesysteem, met inbegrip van balanceringsdiensten en niet-frequentie gerelateerde ondersteunende diensten, maar uitgezonderd congestiebeheer.⁵

Artikel 223 van het huidige technisch reglement bepaalt het volgende:

“Art. 223. Het geheel van ondersteunende diensten omvat volgende diensten:

1° balanceringsdiensten:

a) de frequentiebegrenzingsreserves overeenkomstig Titel 5 van deel IV van de Europese richtsnoeren SOGL;

b) de frequentieherstelreserves, met automatische activering en manuele activering overeenkomstig Titel 6 van deel IV van de Europese richtsnoeren SOGL;

2° de andere ondersteunende diensten:

a) de regeling van de spanning en van het reactief vermogen;

b) het congestiebeheer;

c) de diensten voor herstel waaronder de black-startdienst;

d) de beschermingsdiensten;

3° elke eventuele andere ondersteunende dienst behorend tot een van de twee categorieën van 1° en 2° die door de transmissienetbeheerder kan worden ontwikkeld volgens de bepalingen ter zake van de Europese netwerkcodes en richtsnoeren en betreffende de

⁴ Zie voetnoot 1;

⁵ Zonder echter de oude definitie van “ondersteunende dienst” in artikel 2, 45°, van de elektriciteitswet op te heffen. De CREG vertrekt van de idee dat de latere wetsbepaling in voorliggend geval voorrang heeft op de eerdere.

goedkeuring van de commissie, hetzij in het kader van een harmonisering van de ondersteunende diensten op Europees of nationaal niveau, hetzij in het kader van een behoefte die de transmissienetbeheerder vaststelt om de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het net te verzekeren.”

Gelet op artikel 2, 101°, en artikel 11, §1, 4°, van de elektriciteitswet, zal dit artikel 223 in gewijzigde vorm vooralsnog onderdeel moeten blijven uitmaken van het technisch reglement.

In de hiernavolgende titels gaat de CREG achtereenvolgens in op de bepalingen die zij vastlegt voor het verstrekken van balanceringsdiensten, blindvermogensdiensten, hersteldiensten en in voorkomend geval, beschermingsdiensten. Aangezien congestiebeheer niet langer een ondersteunende dienst is, zijn de bepalingen in verband met congestiebeheer terug te vinden in boek 3 “toegang tot het transmissienet” op voorstel van Elia (cf. supra).

5.3.2. Voorwaarden voor het verstrekken van ondersteunende diensten in het algemeen

54. Boek 8 bevat enkele beginselen die algemeen van toepassing zijn voor ondersteunende diensten.

55. Artikel 208 verduidelijkt dat ondersteunende diensten worden verstrekt volgens de bepalingen van de gedragscode, zonder afbreuk te doen aan de eventuele voorwaarden vastgelegd in de Europese regelgeving en de elektriciteitswet, zoals bv. artikel 12quinquies van deze wet. Het tweede lid van dit artikel bepaalt dat ondersteunende diensten worden verstrekt aan de transmissienetbeheerder op basis van de betreffende type-overeenkomst en aangeboden aan redelijke prijzen die gerechtvaardigd zijn door de kosten voor levering van de ondersteunende dienst.

56. Artikel 209 verduidelijkt in welke documenten de bepalingen moeten zijn opgenomen omtrent de coördinatie tussen de beheerder van het transmissienet enerzijds en de lokale transmissienetbeheerders, publieke distributienetbeheerders en/of CDS-beheerders anderzijds voor deelname van installaties aangesloten op lokale transmissienetten, publieke distributienetten of CDS aan ondersteunende diensten. Voor zover deze niet reeds voorzien zijn in de Europese netcodes en richtsnoeren, in het technisch reglement, in het herstelplan of in het systeembeschermingsplan, dienen de bepalingen inzake coördinatie te worden opgenomen in de type-samenwerkingsovereenkomst tussen Elia en de lokale transmissienetbeheerders/publieke distributienetbeheerders resp. in de type-aansluitingsovereenkomst tussen Elia en de CDS-beheerders. Deze bepalingen zijn vandaag terug te vinden in het huidige technisch reglement in artikel 234, vierde lid, voor blindvermogensdiensten, in artikel 236, §1, vijfde lid, voor hersteldiensten en in artikel 239, §1, vijfde lid, voor beschermingsdiensten.

5.3.3. Voorwaarden voor het verstrekken van balanceringsdiensten

57. De bepalingen inzake het verstrekken van balanceringsdiensten zijn opgenomen in de artikelen 224 tot 232 van het huidige technisch reglement.

58. De volgende bepalingen uit het huidige technisch reglement zijn niet overgeheveld naar de gedragscode wegens een gebrek aan toegevoegde waarde bovenop wat reeds in andere regelgeving is bepaald. Het betreft artikel 225, artikel 227, artikel 228, §§ 1 en 2, artikel 229, artikel 230, §§ 2 en 3, artikel 231, eerste lid, en artikel 232.

59. Artikel 210 verduidelijkt, net zoals artikel 224, eerste lid, van het huidige technisch reglement, dat balanceringsdiensten balanceringsenergie en balanceringscapaciteit omvatten.

60. Artikel 211 handelt, net zoals artikel 199 van het huidige technisch reglement, over de maatregelen die de transmissienetbeheerder treft tijdens de uitbating van het net voor het behouden van het evenwicht in het systeem.

61. Artikel 212 betreft, net zoals artikel 200 van het huidige technisch reglement, de balanceringsregels opgesteld door de transmissienetbeheerder en ter goedkeuring voorgelegd aan de CREG.

Aangezien de elementen die zijn opgenomen in de balanceringsregels niet alleen BSP-gerelateerde zaken behandelen maar ook BRP-gerelateerde zaken, maakt dit artikel ook deel uit van het voorstel van Elia van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet voor de gedragscode. Echter is de CREG van mening dat de bepaling in artikel 200, §2, 2° van het huidige technisch reglement, over de impact van het gebruik van balanceringsmiddelen op het onbalanstarief in de toekomst moet worden opgenomen in de voorwaarden voor BRP's met toepassing van artikel 18.6, f), van de Europese richtsnoeren EBGL en dus in de type-overeenkomst voor de balanceringsverantwoordelijke. Dit is dan ook wat de CREG voorziet in artikel 119, §4, 1° van de gedragscode. De resterende inhoud van de balanceringsregels zal bijgevolg voornamelijk gericht zijn op de handelingen van Elia voor de balanceringsdienst van het systeem en het gebruik van balanceringsdiensten in dit kader. Vandaar dat de CREG dit artikel onderbrengt in het deel van de gedragscode over balanceringsdiensten.

62. De CREG stelt eveneens voor om nog uitsluitend te spreken in deze context over "balanceringsregels" en de huidige andere benaming "de werkingsregels van de markt bestemd voor de compensatie van de kwartuurnevenwichten" achterwege te laten.

63. Artikel 213 betreft, net zoals artikel 228, §§ 3 en 4, van het huidige technisch reglement, de vastlegging en praktische toepassing van de methodologie om voor elk van de balanceringsdiensten de balanceringscapaciteit te bepalen, ook gekend als "LFC Means". Artikel 214 betreft, net zoals artikel 229, derde lid, van het huidige technisch reglement, de jaarlijkse analyse van de optimale levering van reservecapaciteit.

64. Artikel 215 betreft de publicatie van gegevens over balanceringscapaciteit, zijnde de aan te kopen volumes (net zoals in artikel 229, tweede lid, van het huidige technisch reglement) alsook de publicatie van alle aangeboden, individuele capaciteitsbiedingen.

65. Artikel 216, §1, handelt, net zoals artikel 226, §1, van het huidige technisch reglement, over de verplichting om beschikbare energie ter beschikking te stellen van de transmissienetbeheerder voor de balanceringsdienst van het systeem. Echter, de bepaling wordt sterk geherformuleerd en is samen te lezen met artikel 219, 2°, en de overgangsbepaling in artikel 242 van de gedragscode.

De verplichting om balanceringsdiensten te verstrekken van toepassing op elektriciteitsproductie-eenheden en energieopslagfaciliteiten met een geïnstalleerd vermogen van 25MW of meer vervat in artikel 226, §1, van het huidige technisch reglement, dient in de toekomst te worden opgenomen in de voorwaarden voor BSP's met toepassing van artikel 18.7, b) of c), van de Europese richtsnoeren EBGL en derhalve in het voorstel van de type-overeenkomst voor aanbieders van balanceringsdiensten ingediend door de transmissienetbeheerder, zoals bepaald in artikel 219, 2°, van de gedragscode (zie ook paragraaf 68 van deze ontwerpbeslissing). Artikel 242 is bedoeld als overgangsbepaling om de huidige verplichting te behouden in afwachting van een voorstel tot wijziging van de betreffende type-overeenkomst(en). Artikel 216, §1, bepaalt dat transmissienetgebruikers verplicht zijn een contract voor balanceringsdiensten af te sluiten hetzij zolang de overgangsbepaling in artikel 242 van toepassing is, hetzij mogelijks daarna, indien de type-overeenkomst voor de respectieve balanceringsdienst met toepassing van artikel 219, 2°, daarin voorziet.

Artikel 216, §2, betreft, net zoals artikel 226, § 2, van het huidige technisch reglement, de aanbidding van balanceringsdiensten op vrijwillige basis.

66. Artikel 217 behandelt, net zoals artikel 226, § 2, van het huidige technisch reglement, de deelname aan balanceringsdiensten van installaties van publieke-distributienetgebruikers of CDS-gebruikers, geherformuleerd naar analogie met de bepalingen voor andere ondersteunende diensten.

67. De bepalingen inzake de aanduiding van de aanbieder van balanceringsdiensten zijn opgenomen in artikel 226, §3, van het huidige technisch reglement. Deze bepaling wordt in de gedragscode anders geformuleerd, in lijn met de bepaling voor andere ondersteunende diensten: artikel 218 bepaalt namelijk dat de netgebruiker de rol van aanbieder van balanceringsdiensten opneemt of daartoe een derde partij machtigt aan de hand van een verklaring opgenomen in bijlage bij het contract voor de respectieve balanceringsdienst. In dezelfde zin is de overgangsbepaling in artikel 242 ook geschreven als een verplichting die rust op de transmissienetgebruiker (en niet langer op de “aanbieder van de balanceringsdiensten” zoals het geval is in artikel 226, §1, van het federaal technisch reglement), die dan met toepassing van artikel 218 de effectieve aanbieding van beschikbare energie voor balanceringsdiensten kan laten uitvoeren door een derde partij aan te duiden als aanbieder van balanceringsdiensten.

68. Zoals voor andere ondersteunende diensten bevat de gedragscode in artikel 219 bepalingen omtrent de minimale inhoud van de type-overeenkomst voor de respectieve balanceringsdienst. De lijst bevat inhoudelijke elementen, in punten 4° en 5°, die vandaag al in de type-overeenkomsten zijn opgenomen waaronder aspecten die in artikel 230, §1, van het huidige technisch reglement zijn opgenomen.

Artikel 219, 2°, voegt daaraan toe dat de transmissienetbeheerder de toepassing van punten a), b), c), e) en f) van artikel 18.7 van de Europese richtsnoeren EBGL dient op te nemen als onderdeel van de type-overeenkomst indien deze elementen deel uitmaken van het ontwerp van een balanceringsdienst. Punten b) en c) van artikel 18.7 van de Europese richtsnoeren EBGL betreffen “de eis dat BSP's de ongebruikte productiecapaciteit of andere balanceringshulpbronnen aanbieden via balanceringsenergiebiedingen”. Elia dient bijgevolg in het eerstvolgende voorstel voor wijziging van de type-overeenkomst voor de balanceringsdienst mFRR waarin vandaag de verplichting van artikel 226 van het huidige technisch reglement wordt hernomen, te bepalen en te rechtvaardigen of ze al dan niet de verplichting tot het verstrekken van deze dienst wenst te handhaven en dit met toepassing van artikel 18.7, punten b) en c), van de Europese richtsnoeren EBGL. Bij inwerkingtreding van de wijziging van de betreffende type-overeenkomst, dooft de overgangsbepaling in artikel 242 uit. Of een transmissienetgebruiker voortaan nog een verplichting zal hebben om een bepaalde balanceringsdienst te verstrekken aan de transmissienetbeheerder, zal moeten blijken uit de betrokken type-overeenkomst, niet langer uit de gedragscode. De reden voor deze wijziging is dat artikel 18.7 van de Europese richtsnoeren EBGL deze beslissing om al dan niet een verplichting in te voeren overlaat aan het voorstel van de transmissienetbeheerder.

Artikel 219, 6°, verduidelijkt dat de type-overeenkomst moet oplijsten welke informatie de aanbieder van balanceringsdiensten moet bezorgen aan de transmissienetbeheerder zodat deze de correcte levering van de dienst kan opvolgen, de vergoeding kan berekenen en de nodige informatie heeft om de activatie van de dienst te vragen.

Artikel 219, 7°, verduidelijkt dat, indien de aanwending van reserveprocedures bedoeld in artikel 28 van de Europese richtsnoeren EBGL, een impact zou hebben op de voorwaarden omschreven in de type-overeenkomst overeenkomstig artikel 219, 1° tot 6°, dan moet deze impact ook duidelijk omschreven zijn in de type-overeenkomst.

69. Artikel 220 handelt, net zoals artikel 231 van het huidige technisch reglement, over de verplichting om indien nodig gebruik te maken van de secundaire markt voor balanceringscapaciteit. Enkel de verwijzing naar het betreffende artikel in de Europese richtsnoeren EBGL is toegevoegd ter verduidelijking.

5.3.4. Voorwaarden voor het verstrekken van blindvermogensdiensten

70. De hier bedoelde diensten worden in het huidige technisch reglement aangeduid onder de benaming “ondersteunende dienst voor regeling van het reactief vermogen en handhaving van de spanning”.

De CREG geeft er de voorkeur aan om voortaan het Europeesrechtelijk gedefinieerd begrip “blindvermogen” te hanteren.

Artikel 2, tweede lid, 28., van de Europese netcode RfG definieert het begrip „blindvermogen” als volgt: “blindvermogen” (ook „reactief vermogen” genoemd): de imaginaire component van het schijnbaar vermogen bij de grondfrequentie, doorgaans uitgedrukt in kilovar („kVAR”) of megavar („MVAR”). Gelet op artikel 2 van de gedragscode is deze Europeesrechtelijke definitie van toepassing op de gedragscode.

71. De bepalingen inzake het verstrekken van blindvermogensdiensten zijn opgenomen in artikel 234 van het huidige technisch reglement. De CREG heeft deze bepalingen herwerkt in de gedragscode in hoofdstuk 8.3.1. In essentie blijven de principes dezelfde, nl. dat bepaalde categorieën installaties verplicht zijn om deel te nemen aan de blindvermogensdiensten en andere categorieën installaties vrijwillig daaraan kunnen deelnemen. Het ontworpen artikel 221, §§ 1 en 2, behandelt deze verplichte dan wel vrijwillige deelname aan blindvermogensdiensten.

72. De technische eisen omtrent de verplichte uitrusting met blindvermogenscapaciteit blijven in het technisch reglement. Voor de toepassing van de artikelen over blindvermogensdiensten in de gedragscode veronderstelt de CREG dat de technische vereisten opgenomen in het huidige technisch reglement van kracht blijven doch waar nodig verduidelijkt zullen worden. De toepassing van deze bepalingen in de praktijk geeft immers aanleiding tot een aantal interpretatieproblemen (zoals onduidelijkheid over de categorie waartoe een installatie behoort met bijgevolg onduidelijkheid over de vereisten voor blindvermogenscapaciteit die op de betreffende installatie van toepassing zijn alsook onduidelijkheid wegens verschillende terminologie in het technisch reglement en in de type-overeenkomst).

De aandachtspunten van de CREG betreffen de volgende aspecten:

- De artikelen 62 tot en met 68, 89, 93, 99, 104, 106, 107, 118, 119, 130, 131 van het huidige technisch reglement met de vereisten voor technische bekwaamheden van installaties om reactief vermogen te regelen en een bijdrage te leveren tot spanningsbeheer.
- De verplichting tot het aantonen van de conformiteit van de installaties met de bovenvermelde bepalingen van het technisch reglement in het kader van de aansluiting op en toegang tot het transmissienet. Deze demonstratie van blindvermogenscapaciteit is in het huidige technisch reglement vastgelegd in artikel 85, §2, derde lid, en wordt overgeheveld naar de gedragscode via artikel 52.
- De verplichting tot bevestiging van de concrete blindvermogenscapaciteit, zoals bepaald in de artikelen over structurele gegevensuitwisseling in de Europese richtsnoeren SOGL, in het aansluitingscontract, ongeacht of deze technische bekwaamheid verplicht dan wel vrijwillig is geïnstalleerd. Deze kennisgeving van de blindvermogenscapaciteit is in het huidige technisch reglement eveneens vastgelegd in artikel 85, §2, derde lid, en wordt overgeheveld naar de gedragscode via artikel 52.

De CREG vertrouwt erop dat de technische vereisten in het technisch reglement worden verduidelijkt en zal dit ook in haar advies over de wijzigingen van het technisch reglement vermelden, aangezien deze als basis dienen voor de beschikbaarheid voor blindvermogensdiensten. Transmissienetgebruikers zijn verplicht om het beschikbaar blindvermogen op installaties uitgerust

met blindvermogenscapaciteit (zoals bevestigd op basis van de bovenstaande stappen) aan te bieden aan de transmissienetbeheerder volgens de type-overeenkomst voor blindvermogensdiensten. Volgens artikel 29.6 van de Europese richtsnoeren SOGL is de transmissienetbeheerder immers *“bevoegd om alle beschikbare blindvermogenscapaciteit binnen zijn regelzone in te zetten met het oog op een effectief blindvermogensbeheer en handhaving van de spanningsbereiken [...]”*.

Verder verwacht de CREG dat de transmissienetbeheerder tijdens de aansluitingsprocedure van een nieuwe installatie en in het kader van het aansluitingscontract nagaat of de installatie voldoet aan deze eisen voor algemene toepassing/technische eisen. Elia moet derhalve verzekeren dat de installaties die willen aansluiten op het transmissienet en die daarop aangesloten willen blijven ten allen tijde voldoen aan de technische eisen vervat in het technisch reglement.

De bevoegdheid van de transmissienetbeheerder om alle beschikbare blindvermogenscapaciteit in te zetten voor spanningsbeheer met toepassing van artikel 29.6 van de Europese richtsnoeren SOGL bestaat echter ongeacht of de blindvermogenscapaciteit is geïnstalleerd omwille van verplichtingen met betrekking tot technische capaciteiten dan wel op vrijwillige basis. Een netgebruiker, die over een installatie beschikt die niet onderworpen is aan een verplichting tot het installeren van een blindvermogenscapaciteit, kan aan de transmissienetbeheerder aanbieden om de blindvermogenscapaciteit te installeren en bijgevolg in eerste instantie een vrijwillige deelname aan blindvermogensdiensten voorstellen. Eenmaal uitgerust met blindvermogenscapaciteit, is de installatie nadien vanaf de volgende contractuele periode weliswaar onderhevig aan de verplichting om de capaciteit ter beschikking te stellen van de transmissienetbeheerder. Artikel 221, §2, van de gedragscode legt hiervoor de basis. Het concrete ontwerp voor vrijwillige deelname aan blindvermogensdiensten dient nog verder te worden uitgewerkt en maakt onderdeel uit van een studie die de CREG vraagt in de ontwerpbeslissing over de doelstellingen die Elia Transmission Belgium nv in 2023 moet behalen in het kader van de stimulans ter bevordering van het systeemevenwicht zoals bedoeld in artikel 27 van de tariefmethodologie in 2023 waarover momenteel een openbare raadpleging⁶ loopt.

73. Overige principes uit artikel 234 van het huidige technisch reglement zijn overgenomen in de gedragscode:

- Artikel 221, §3, behandelt net zoals artikel 234, vierde lid, van het huidige technisch reglement de deelname van installaties van publieke-distributienetgebruikers of van CDS-gebruikers aan de blindvermogensdiensten. De gedragscode stelt bijkomend dat de eventuele limieten die zijn opgelegd door een publieke-distributienetbeheerder of CDS-beheerder in bijlage van het contract dienen te worden gespecificeerd.
- Artikel 222, §1, bepaalt net zoals artikel 234, vijfde lid, van het huidige technisch reglement welke partij blindvermogensdiensten aanbiedt. Artikel 222, §2, bepaalt bijkomend dat de netgebruiker de toegangshouder terdege moet informeren over de mogelijke impact van blindvermogensdiensten op de toegangstarieven.
- Artikel 223 lijst, net zoals artikel 234, eerste lid, van het huidige technisch reglement, op welke elementen ten minste in de type-overeenkomst dienen te worden opgenomen. Deze lijst is uitgebreid, maar bevat geen elementen die vandaag nog niet zijn opgenomen in de type-overeenkomst voor de aanbieder van blindvermogensdiensten (ook gekend als “T&C VSP”).

74. Artikel 224 bevat een nieuwe verplichting voor de transmissienetbeheerder om transparante regels inzake spanningsregeling en blindvermogensbeheer te publiceren na goedkeuring door de CREG. Deze regels dienen duidelijk te stellen hoe de transmissienetbeheerder toeziet op de

⁶ De openbare raadpleging van deze ontwerpbeslissing is beschikbaar via <https://www.creg.be/nl/openbare-raadplegingen/de-doelstellingen-die-elia-transmission-belgium-nv-2023-moet-behalen-het>

beschikbaarheid van de reactieve vermogensreserve en remediërende maatregelen gebruikt voor spanningsregeling. Een eerste aanzet voor dit document wordt reeds geleverd door Elia in uitvoering van de vraag van de CREG hieromtrent in haar beslissingen (B)2080, (B)2228 en (B)2376 bekend gemaakt op haar website. De gedragscode vereist dat de transmissienetbeheerder binnen een termijn van 12 maanden na de inwerkingtreding ervan een eerste formeel voorstel van deze regels ter goedkeuring indient bij de CREG.

5.3.5. Voorwaarden voor het verstrekken van hersteldiensten

75. De bepalingen inzake het verstrekken van hersteldiensten zijn opgenomen in artikel 236 van het huidige technisch reglement.

76. De bepalingen in de artikelen 235 en 237 zullen in het technisch reglement behouden blijven aangezien deze de inhoud van het herstelplan betreffen (goedgekeurd door de minister) en niet de uitwerking van de betreffende ondersteunende dienst.

77. Artikel 225 van de gedragscode benadrukt dat de transmissienetbeheerder de nodige hersteldiensten verwerft in overeenstemming met dit herstelplan. De gedragscode voegt toe dat, indien de wijziging van het herstelplan als gevolg heeft dat een nieuwe of gewijzigde type-overeenkomst voor hersteldiensten bedoeld in artikel 3 nodig is, de transmissienetbeheerder een voorstel daartoe ter goedkeuring aan de CREG voorlegt binnen een termijn van drie maanden na goedkeuring van het betreffende herstelplan door de minister.

Logischerwijze moet het herstelplan bepalen wanneer een hersteldienst beschikbaar moet zijn om het systeem te kunnen herstellen. Het is niet aan de CREG, maar derhalve aan de minister, bij de goedkeuring van het herstelplan, om te oordelen wanneer deze diensten beschikbaar moeten zijn.

Het is belangrijk dat het contractuele kader dat nodig is om nieuwe hersteldiensten aan te bieden, tijdig tot stand komt.

Om die reden wordt voorzien dat indien de wijziging van het plan als gevolg heeft dat een nieuwe of gewijzigde type-overeenkomst voor hersteldiensten nodig is, Elia een voorstel daartoe ter goedkeuring aan de CREG moet voorleggen binnen een termijn van drie maanden na goedkeuring van het betreffende plan door de minister. Op die manier is het transparant van bij het begin wat de verplichtingen zijn voor Elia inzake timing van het scheppen van het correcte contractuele kader. Een termijn van 3 maanden moet zeker volstaan, aangezien de plannen op voorstel van Elia tot stand komen en Elia hierop derhalve kan anticiperen (retro-planning).

78. De volgende principes uit artikel 236 van het huidige technisch reglement worden overgenomen in de gedragscode:

- Artikel 226, §1, bepaalt net zoals artikel 236, §1, eerste lid, van het huidige technisch reglement dat transmissienetgebruikers op vrijwillige basis hersteldiensten kunnen aanbieden. De transmissienetbeheerder kan echter wel zijn recht uitoefenen volgend uit artikel 15.5, a), ii) van de Europese netcode RfG om aan eigenaars van elektriciteitsproductie-eenheden te verzoeken een prijsofferte in te dienen voor de levering van black-start diensten.
- Artikel 226, §2, behandelt net zoals artikel 236, §1, tweede tot vierde lid, van het huidige technisch reglement de deelname van installaties van lokale transmissienetgebruikers, publieke-distributienetgebruikers of van CDS-gebruikers aan de hersteldiensten, inclusief de opname van eventuele limieten die zijn opgelegd door een lokale transmissienetbeheerder, publieke distributienetbeheerder of CDS-beheerder in bijlage van het contract.
- Artikel 227, §1, bepaalt net zoals artikel 236, §2, van het huidige technisch reglement welke partij hersteldiensten aanbiedt.

79. Artikel 227, §2, bepaalt bijkomend dat de netgebruiker de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning terdege moet informeren over het gebruik van een installatie voor hersteldiensten. Gegevens over beschikbaarheid worden immers gebruikt voor de berekening van de vergoedingen voor de hersteldienst onder het contract voor hersteldiensten en de beschikbaarheid voor hersteldiensten geeft de transmissienetbeheerder het recht om een geplande onbeschikbaarheid te weigeren in overeenkomst met de regels voor coördinatie en congestiebeheer.

80. Artikel 228 lijst op welke elementen ten minste in de type-overeenkomst voor hersteldiensten dienen te worden opgenomen. Deze lijst bevat geen elementen die vandaag nog niet zijn opgenomen in de type-overeenkomst voor hersteldiensten (ook gekend als "T&C RSP").

5.3.6. Voorwaarden voor het verstrekken van beschermingsdiensten

81. De bepalingen inzake het verstrekken van beschermingsdiensten zijn opgenomen in artikel 239 van het huidige technisch reglement.

82. De bepalingen in artikelen 238 en 240 zullen in het technisch reglement behouden blijven aangezien deze de inhoud van het systeembeschermingsplan betreffen (goedgekeurd door de minister) en niet de uitwerking van de betreffende ondersteunende dienst.

83. Artikel 229 van de gedragscode bepaalt dat de transmissienetbeheerder de nodige beschermingsdiensten verwerft in overeenstemming met dit systeembeschermingsplan. Momenteel identificeert het systeembeschermingsplan geen nood aan beschermingsdiensten, reden dat nog geen type-overeenkomst voor beschermingsdiensten bestaat. De gedragscode voegt toe dat, indien de wijziging van het systeembeschermingsplan als gevolg heeft dat een nieuwe of gewijzigde type-overeenkomst voor beschermingsdiensten bedoeld in artikel 3 nodig is, de transmissienetbeheerder een voorstel daartoe ter goedkeuring aan de CREG voorlegt binnen een termijn van drie maanden na goedkeuring van het betreffende systeembeschermingsplan door de minister.

De CREG verwijst naar haar opmerkingen bij de gelijkaardige bepaling in het deel "Voorwaarden voor het verstrekken van hersteldiensten".

84. De volgende principes uit artikel 239 van het huidige technisch reglement worden overgenomen in de gedragscode:

- Artikel 230, §1, bepaalt, net zoals artikel 239, §1, eerste lid, van het huidige technisch reglement, dat transmissienetgebruikers op vrijwillige basis beschermingsdiensten kunnen aanbieden.
- Artikel 230, §2, behandelt, net zoals artikel 239, §1, tweede tot vierde lid, van het huidige technisch reglement, de deelname van installaties van lokale transmissienetgebruikers, publieke-distributienetgebruikers of van CDS-gebruikers aan de beschermingsdiensten, inclusief de opname van eventuele limieten die worden opgelegd door een lokale transmissienetbeheerder, publieke distributienetbeheerder of CDS-beheerder in bijlage van het contract.
- Artikel 231 bepaalt, net zoals artikel 239, §2, van het huidige technisch reglement, welke partij beschermingsdiensten aanbiedt.

85. Artikel 232 lijst op welke elementen ten minste in de type-overeenkomst voor beschermingsdiensten dienen te worden opgenomen. Vandaag bestaat er nog geen type-overeenkomst voor beschermingsdiensten, maar deze lijst bevat enkel elementen die gebruikelijk worden opgenomen in de andere type-overeenkomsten voor ondersteunende diensten.

5.4. BOEK 9 – VOORWAARDEN VOOR TOEGANG TOT GRENDOVERSCHRIJDENDE INFRASTRUCTUUR MET INBEGRIJF VAN CAPACITEITSTOEWIJZING EN CONGESTIEBEHEER

86. Artikel 11, §2, tweede lid, van de elektriciteitswet, dat in werking treedt op 1 september 2022, bepaalt dat de CREG in de gedragscode, na raadpleging van de netgebruikers en van de netbeheerder, de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden bepaalt inzake:

- 1) de verstrekking van ondersteunende diensten, die zo economisch mogelijk worden uitgevoerd en passende stimuleringsmaatregelen bieden voor netwerkgebruikers, om hun input en output op elkaar af te stemmen; dergelijke ondersteunende diensten worden op billijke en niet-discriminerende wijze verstrekt en zijn gebaseerd op objectieve criteria, en
- 2) toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.

87. In dit deel 5.4 licht de CREG de voorwaarden toe die zij in boek 9 van de gedragscode vaststelt inzake de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.

88. De CREG begrijpt onder het begrip “grensoverschrijdende infrastructuur” de interconnectoren bedoeld in artikel 2, 7°bis, van de wet die worden gebruikt om het transmissienet (rechtstreeks of onrechtstreeks) te verbinden met het transmissienet van een ander land, met inbegrip van de offshore interconnectoren bedoeld in artikel 2, 55°, van de wet en voorziet een definitie in die zin in artikel 1 van de gedragscode.

89. De CREG maakt een onderscheid tussen de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een andere lidstaat van de Europese Unie, de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een ander land van de Europese Economische Ruimte dat evenwel geen lidstaat van de Europese Unie is en de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een derde land. Het begrip “derde land” wordt in artikel 1 van de gedragscode gedefinieerd als “een land dat niet tot de Europese Economische Ruimte behoort”.

- Wat betreft de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een andere lidstaat van de Europese Unie voorziet de gedragscode in artikel 233 dat de toegang tot die infrastructuur, met inbegrip van de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, plaatsvindt overeenkomstig de voorwaarden bepaald in de Verordening 2019/943 en de Europese netcodes en richtsnoeren (waaronder in elk geval de Europese richtsnoeren EBGL, de Europese richtsnoeren CACM en de Europese richtsnoeren FCA) en in de krachtens deze verordeningen (mede) door de CREG goedgekeurde documenten.
- Wat betreft de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een land dat tot de Europese Economische Ruimte behoort doch geen lid is van de Europese Unie (zoals Noorwegen) voorziet de gedragscode in artikel 234 dat de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, met inbegrip van de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, plaatsvindt overeenkomstig de voorwaarden bepaald in de Verordening 2019/943 en de Europese netcodes en richtsnoeren zoals desgevallend geïncorporeerd in de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte en in de krachtens deze wetgeving (mede) door de CREG goedgekeurde documenten. Indien de voornoemde Europese wetgeving niet van toepassing wordt verklaard op dit andere land in de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, vinden de regels voor de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een derde land toepassing.

- Wat betreft de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een derde land voorziet de gedragscode in artikel 235 dat de voorwaarden voor toegang tot het deel van de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een derde land dat tot het transmissienet behoort, met inbegrip van de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, alsmede de hieraan aangebrachte wijzigingen, door de CREG worden goedgekeurd met toepassing van artikel 23, §2, tweede lid, 36°, van de elektriciteitswet, en dit echter onverminderd internationale overeenkomsten, waaronder de handels- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, enerzijds, en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, anderzijds, bekend gemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie van 30 april 2021. Internationale overeenkomsten kunnen ook bestaan met andere derde landen dan het Verenigd Koninkrijk, zoals bv. Zwitserland. Zie in dat verband ook artikel 1.4 van de Europese richtsnoeren CACM en artikel 1.6 van de Europese richtsnoeren EBGL.

90. Wat betreft de grensoverschrijdende infrastructuur tussen België en een derde land preciseert artikel 235 welke voorstellen de transmissienetbeheerder precies in dat kader ter goedkeuring aan de CREG moet voorleggen na coördinatie met de transmissienetbeheerder(s) van het betrokken derde land en eventuele andere relevante transmissienetbeheerder(s). Deze opsomming is gebaseerd op de bestaande praktijk en houdt in feite geen nieuwigheden in. De opsomming voorziet wel in de mogelijkheid om, indien nodig in de toekomst, dezelfde procedure toe te passen op methodologieën voor de berekening of toewijzing van grensoverschrijdende capaciteit in een tijdsbestek waarvoor dergelijke methodologieën momenteel niet nodig zijn (vb. binnen het balanceringstijdsbestek).

Verder wordt voorzien dat de transmissienetbeheerder deze voorstellen indient na publieke raadpleging door de transmissienetbeheerder georganiseerd op zijn website. Tevens wordt voorzien dat de CREG haar beslissing tot goedkeuring of tot weigering van de goedkeuring neemt binnen een redelijke termijn en in samenwerking met de bevoegde nationale reguleringsinstantie van het betrokken derde land en van de relevante landen van de Europese Unie. De transmissienetbeheerder publiceert de goedgekeurde voorwaarden onverwijld op zijn website.

91. In artikel 236 worden de criteria bepaald waaraan de genoemde voorstellen van de transmissienetbeheerder inhoudelijk moeten voldoen.

5.5. BOEK 10 – PERMANENTE DIALOOG MET DE MARKTOPERATOREN IN HET KADER VAN DE IN DEZE GEDRAGSCODE BEHANDELDE ONDERWERPEN

92. Naar analogie met artikel 369 van het huidige technisch reglement stelt de CREG in boek 10 van de gedragscode een aantal bepalingen vast inzake de dialoog die de transmissienetbeheerder moet houden met de marktoperatoren in het kader van de in de gedragscode behandelde onderwerpen. Deze bepalingen zijn met andere woorden accessoir aan de onderwerpen behandeld in de gedragscode.

Zo bepaalt de CREG dat de transmissienetbeheerder een permanente dialoog organiseert met de lokale transmissienetbeheerders, publieke distributienetbeheerders, de verschillende categorieën transmissienetgebruikers, en marktspelers die op de Belgische elektriciteitsmarkt actief zijn, of hun vertegenwoordigers, aangaande specifieke problemen verbonden met de uitvoering van deze gedragscode of met de werking van de elektriciteitsmarkt inzake de aansluiting op en toegang tot het transmissienet, het verstrekken van ondersteunende diensten en de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, met inbegrip van congestiebeheer en capaciteitstoewijzing.

Geheel analoog aan artikel 369 van het huidige technisch reglement wordt voorzien dat de transmissienetbeheerder te dien einde er onder meer op toeziet dat specifieke werkgroepen worden opgericht en dat de lokale transmissienetbeheerders, de publieke distributienetbeheerders, de betrokken transmissienetgebruikers, marktspelers of hun vertegenwoordigers worden uitgenodigd. Het dialoogplatform legt zijn werkagenda en de werkingsregels van de werkgroepen en de algemene vergadering vast en publiceert deze op de website van de transmissienetbeheerder.

Aangezien het onderwerpen betreft waarvoor de CREG bevoegd is, wordt bepaald dat de opmerkingen en formele aanbevelingen die uit deze werkgroepen voortkomen aan de CREG worden overgemaakt. Echter, de transmissienetbeheerder blijft gehouden om deze aanbevelingen alsook het geheel van de werkzaamheden van het dialoogplatform publiek te maken op de website van de transmissienetbeheerder.

Om diezelfde reden, nl. aangezien het onderwerpen betreft waarvoor de CREG bevoegd is, wordt bepaald dat de CREG, in overleg met de transmissienetbeheerder, deze laatste kan verzoeken om één of meerdere punten op het dialoogplatform te agenderen.

Tot slot wordt bepaald dat de CREG en een vertegenwoordiger van de Algemene Directie Energie, aangeduid door de minister, door de transmissienetbeheerder worden uitgenodigd als waarnemer naar de vergaderingen van deze werkgroepen.

5.6. BOEK 11 - SLOTBEPALINGEN

93. Deel 11 “Slotbepalingen” van het huidige technisch reglement bevat 5 Boeken, Boek 1 Strafbepalingen, Boek 2 Permanente dialoog met de marktoperatoren, Boek 3 Opheffingsbepaling, Boek 4 Overgangsbepalingen en Boek 5 Slotbepalingen.

94. Het komt niet toe aan de CREG om strafbepalingen vast te stellen. Dat recht komt aan de Koning toe met toepassing van artikel 30, §2, van de elektriciteitswet. De gedragscode bevat dan ook geen strafbepalingen. Op de naleving van de gedragscode ziet de CREG toe met toepassing van haar algemene controlebevoegdheid en sanctioneringsbevoegdheid bedoeld in artikel 31 van de elektriciteitswet.

95. De bepalingen in verband met de permanente dialoog met de marktoperatoren brengt de CREG niet onder in boek 11 “Slotbepalingen”, maar in een afzonderlijk boek 10 “Permanente dialoog met de marktoperatoren” (zie hoger).

96. In de gedragscode valt het boek 11 “Slotbepalingen” uiteen in 3 titels, nl. titel 11.1 “Informatie”, titel 11.2 “Overgangsbepalingen” en titel 11.3 “Inwerkingtreding”.

97. Titel 11.1 bevat een informatieverplichting voor de transmissienetbeheerder gekoppeld aan de herziene bepalingen omtrent gedeelde aansluitingen. De CREG verwijst naar wat zij daarover heeft uiteengezet in paragrafen 41 tot 50 van deze ontwerpbeslissing.

98. De CREG heeft de overgangsbepalingen vervat in de artikelen 372 tot 375 van het huidige technisch reglement geanalyseerd en is tot de vaststelling gekomen dat slechts enkele daarvan nog te behouden zijn, in gewijzigde vorm, in de gedragscode. Deze worden opgenomen in titel 11.2.

99. Artikel 240 bevat een algemene bepaling inzake de aanpassing van de type-overeenkomsten bedoeld in artikel 3 van deze gedragscode, de balanceringsregels en de regels voor congestiebeheer goedgekeurd door de CREG met toepassing van de wet en/of het technisch reglement vóór de inwerkingtreding van deze gedragscode teneinde deze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van deze gedragscode. Er wordt voorzien dat de aldus aangebrachte wijzigingen door de transmissienetbeheerder ter goedkeuring aan de CREG worden voorgelegd binnen een tijdsbestek van twaalf maanden volgend op de inwerkingtreding van deze gedragscode, tenzij anders overeengekomen tussen de transmissienetbeheerder en de CREG. Volgens de werkplanning voor het jaar volgend op de verwachte inwerkingtreding van de gedragscode zijn immers voor verschillende type-overeenkomsten en regels reeds om andere redenen gewijzigde voorstellen te verwachten die dan meteen ook kunnen worden aangepast op basis van de gedragscode. De CREG wil toelaten om, indien gerechtvaardigd, een pragmatische planning uit te werken voor de wijziging van type-overeenkomsten waarvoor nog geen wijziging gepland is.

Tevens wordt bepaald dat de versies van de type-overeenkomsten, balanceringsregels en regels voor congestiebeheer, goedgekeurd door de CREG vóór de inwerkingtreding van deze gedragscode, van toepassing blijven tot op de datum van inwerkingtreding van de goedgekeurde wijzigingen. Dit om rechtszekerheid te creëren in de intervalperiode.

100. In artikel 241 worden een aantal overgangsbepalingen, reeds voorzien in het huidige technisch reglement in artikelen 373 en 374 in gewijzigde vorm, overgenomen in de gedragscode. Op grond van informatie bekomen van Elia bestaan er op heden nog steeds aansluitingscontracten die niet in overeenstemming zouden zijn met de door de CREG goedgekeurde type-aansluitingsovereenkomst. Partijen hebben echter reeds meerdere jaren de tijd gehad om deze situaties te regulariseren. Bovendien heeft de CREG geen weet van bezwaren tegen de ondertekening vanwege netgebruikers. De CREG is slechts bereid om nog een korte overgangsperiode toe te staan.

Teneinde een controle door de CREG te vergemakkelijken wordt thans voorzien dat de transmissienetbeheerder de CREG informeert van alle gevallen waar een transmissienetgebruiker nog geen aansluitingscontract heeft gesloten dat conform is met de overeenstemmende type-overeenkomst goedgekeurd door de CREG. De transmissienetgebruiker krijgt nog één maand na ontvangst ervan om dit te ondertekenen, onverminderd een verhaal bij de bevoegde instanties.

Bovendien moet iedere transmissienetgebruiker die nog geen aansluitingscontract gesloten heeft dat conform is met de type-overeenkomst goedgekeurd door de CREG onverwijld een aantal acties ondernemen.

Indien de transmissienetbeheerder vaststelt dat geen gevolg is gegeven aan de verplichtingen bedoeld in punten 1° tot 3° van artikel 241, §2, binnen een redelijke termijn, dient de transmissienetbeheerder de betrokken transmissienetgebruiker in gebreke te stellen om deze verplichtingen zo spoedig mogelijk na te komen.

Tot slot voorziet artikel 241, § 3, dat indien de niet-conformiteit van de installatie bedoeld in paragraaf 2 schade toebrengt of zou kunnen toebrengen aan het transmissienet, aan de transmissienetbeheerder, aan een andere transmissienetgebruiker of aan ieder ander persoon, de transmissienetbeheerder, na een ingebrekestelling van de betrokken transmissienetgebruiker, overgaat tot afschakeling van deze transmissienetgebruiker, desgevallend overeenkomstig het inmiddels afgesloten aansluitingscontract conform met de type-aansluitingsovereenkomst goedgekeurd door de CREG.

Er kan immers niet worden aanvaard dat niet-conforme installaties geëxploiteerd blijven worden die gevaarlijk zijn, in die zin dat ze schade kunnen toebrengen.

101. Zoals uitgelegd in paragraaf 65 van deze ontwerpbeslissing bevat artikel 242 een overgangsbepaling om de huidige verplichting uit artikel 226, §1, van het huidige technisch reglement te behouden in afwachting van de inwerkingtreding van het eerstvolgende voorstel tot wijziging van de betreffende type-overeenkomst(en) voor balanceringsdiensten.

102. Artikel 243 behoudt, gelijkaardig aan artikel 377 van het huidige technisch reglement, de bepaling die de programmaverantwoordelijkheid en de verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning toekent aan de balanceringsverantwoordelijke, in afwachting van de inwerkingtreding van een voorstel tot wijziging van de betreffende type-overeenkomsten voor de programmaverantwoordelijkheid en de verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning dat Elia ter goedkeuring moet voorleggen aan de CREG binnen de twaalf maanden volgend op de inwerkingtreding van de gedragscode.

103. Artikel 244 behoudt *mutatis mutandis* de overgangsbepaling uit artikel 375 van het huidige technisch reglement voor de daarin bedoelde aanvragen ingediend met toepassing van het huidige technisch reglement vóór de inwerkingtreding van de gedragscode.

104. In titel 11.3 wordt de inwerkingtreding geregeld van de gedragscode. Er wordt voorzien dat deze in werking treedt op de datum van bekendmaking ervan op de website van de CREG (www.creg.be).

6. CONCLUSIE

Gelet op de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, in het bijzonder de artikelen 11, §2, 15, §1, eerste lid en 23, §2, tweede lid, 46° tot 48°,

Gelet op de Nederlandstalige versie van het voorstel van Elia ingediend op 16 mei 2022,

Gelet op de Franstalige versie van het voorstel van Elia ingediend per brief van 3 juni 2022, samen met een correctie van de Nederlandstalige versie,

Gelet op de analyse en toelichting opgenomen in deel 5 van deze beslissing;

beslist de CREG om het deel “aansluitingsprocedures” vervat in het voorstel van Elia goed te keuren, met de redactionele wijzigingen en verduidelijkingen, aangeduid door middel van track changes, in bijlage 2,

beslist de CREG om de gedragscode, die in bijlage 1 is opgenomen, vast te stellen.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE 1

Ontwerp van gedragscode

BIJLAGE 2

Voorstel van Elia:

- 1. De Nederlandstalige versie ingediend door Elia op 16 mei 2022, met inbegrip van de correctie ingediend door Elia per brief van 3 juni 2022**
- 2. De Franstalige versie ingediend door Elia per brief van 3 juni 2022**
- 3. De Nederlandstalige versie bedoeld onder 1. met wijzigingen door de CREG aangebracht in track changes**
- 4. De Franstalige versie bedoeld onder 2. met wijzigingen door de CREG aangebracht in track changes**
- 5. Begeleidende nota van Elia van 16 mei 2022**

BIJLAGE 3

Informele opdeling tussen het technisch reglement en de gedragscode, zoals besproken met de Algemene Directie Energie en gehanteerd als uitgangspunt voor de ontworpen gedragscode

Artikel in het huidige technisch reglement	Behoud in technisch reglement	Overheveling naar de gedragscode
Deel 1. Algemeen		
Artikel 1 - 2	X	X
Artikel 3 - 4		X
Artikel 5 – 7	X	X
Artikel 8		X
Artikel 9 – 13	X	
Artikel 14		Gedragscodematerie, maar geschrapt wegens overbodig ten aanzien van NC E&R
Artikel 15 – 19	X	X
Artikel 20		X
Artikel 21 – 22	X	
Deel 2. Planningsgegevens van het net		
Artikel 23 - 34		X
Deel 3. Aansluiting		
Boek 1. Technische aansluitingseisen		
Artikel 35	X	
Artikel 36	X	X (§2 grotendeels)
Artikel 37		X
Artikel 38 – 124	X (overwegend)	(af en toe paragraaf of zindsdeel dat in de gedragscode wordt overgenomen)
Artikel 125 – 135	X	
Boek 2. Realisatie van een aansluiting		
Artikel 136 – 187		X
Deel 4. Toegang tot het transmissienet voor een transmissienetgebruiker		
Artikel 188 - 197		X
Deel 5. Evenwicht		
Artikel 199 - 210		X
Artikel 211 - 213		Gedragscodematerie, maar reeds opgeheven in toepassing van artikel 376
Artikel 214 - 219		X
Artikel 220		Gedragscodematerie, maar geschrapt wegens overbodig
Artikel 221 - 222		X
Artikel 223	X	

Artikel 224 - 232		X
Deel 6. Beheer van het transmissienet		
Artikel 233 - 234		X
Artikel 235	X	
Artikel 236	X (§1, lid 5: link herstelplan)	X
Artikel 237 – 238	X	
Artikel 239	X (§1, lid 5: link systeembeschermingsplan)	X
Artikel 240	X	
Artikel 241 – 253		X
Artikel 254 – 260	X	
Artikel 261	X	X (§2, laatste lid: link type-overeenkomsten)
Artikel 262	X	X (§1, laatste lid: link type-overeenkomsten)
Artikel 263 – 264	X	
Deel 7. Meteropnames en metingen		
Artikel 265 – 273		X
Artikel 274 – 275	X	
Artikel 276		X
Artikel 277 – 278	X	
Artikel 279 – 291		X
Artikel 292	X	
Artikel 293 – 312		X
Deel 8. Specifieke modaliteiten tussen de transmissiebeheerder en de beheerders van een publiek distributienet		
Artikel 313	X (lid 2)	X (lid 1)
Artikel 314 – 315	X (indien relevant)	
Artikel 316 - 320		X
Artikel 321	X	
Artikel 322 – 324	X	X
Artikel 325 – 326	X	
Artikel 327		X
Artikel 328 – 329	X	
Artikel 330	X	X (link samenwerkingsovereenkomst)
Artikel 331	X	
Artikel 332	X	X (link samenwerkingsovereenkomst)
Artikel 333 - 335		X
Artikel 336	X	
Artikel 337 - 338		X
Deel 9. Regels van toepassing op de CDS beheerders, aangesloten op het transmissienet en op hun relaties met de transmissienetbeheerder		
Artikel 339 - 340		X
Artikel 341	X	
Artikel 342 - 353		X
Deel 10. Registratie van gegevens		
Artikel 354 - 365		X
Artikel 366 - 367	X	

Deel 11. Slotbepalingen		
Artikel 368	X	
Artikel 369 - 370	X	X
Artikel 371	X	
Artikel 372 - 375		X
Artikel 376		Gedragscodematerie, maar niet langer relevant
Artikel 377		X
Artikel 378	X	
Artikel 379		Gedragscodematerie, maar niet langer relevant
Artikel 380 - 381	X	
Bijlagen 1 en 2	X	
Bijlage 3		X